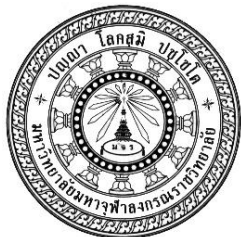

บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
THE ROLE OF LOCAL POLITICIANS IN DEVELOPMENT OF NANAD SUB-
DISTRICT MUNICIPALITY, THAT PHANOM DISTRICT,
NAKHON PHANOM PROVINCE

พระศกลวัฒน์ จิตตปณฺโญ (วงวิวงษ์)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

พระศกลวัฒน์ จิตตปณฺโญ (วงวิวงษ์)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๖๓

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

The Role of Local Politicians in Development of Nanad Sub-District Municipality, That Phanom District,
Nakhon Phanom Province

Phra Sakollawat Cittapañño (Wongwiwong)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2020

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้ับสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาดุพนม
จังหวัดนครพนม” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

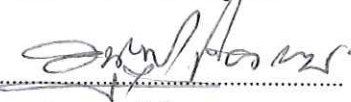
คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.สุรพล สู่ะพรหม)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.ยuthana ปราณีต)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์)

..... กรรมการ
(รศ.อนุนومی ไชวเกษม)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์

ประธานกรรมการ

รศ.อนุนومی ไชวเกษม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(พระศกลวรินทร์ จิตตปญโญ)

- ชื่อสารนิพนธ์** : บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม
- ผู้วิจัย** : พระศกลวัฒน์ จิตตปัญญา (วงวิวงษ์)
- ปริญญา** : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
- คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์**
- : รศ. ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, ร.บ. (รัฐศาสตร์), M.A. (comparative politics) Ph.D. (Comparative Politics)
 - : รศ. อนุภูมิ ไชวเกษม, พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Politics)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๙๗ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม ที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ๕,๓๑๕ คน จากสูตรของทาโร ยามาเน่ ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนาแจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๗ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๐$, S.D.= ๐.๓๑) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}=๓.๘๐$, S.D.= ๐.๕๐) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=๓.๖๗$, S.D.= ๐.๕๐) อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม

และการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X}=๓.๒๙$, S.D.= ๐.๔๐) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X}=๓.๒๓$, S.D.= ๐.๓๖) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาคือ ในพื้นที่บางส่วนยังไม่มีทางเชื่อมแถมถนนและไม่สะดวกในการเดินทางช่วงฤดูฝน แนวทางแก้ไขคือ ควรที่จัดให้มีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนอย่างเร่งด่วน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ปัญหาคือ ประชาชนไม่ได้รับส่งเสริมในการประกอบอาชีพ แนวทางแก้ไขคือ ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพที่สามารถต่อยอดได้ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ปัญหาคือ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและโทษจากยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชนทุกๆเดือนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางแก้ไขคือ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน แนวทางแก้ไขคือ ควรส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน

Research Paper Title: The Role of Local Politicians in Development of Nanad Sub-District Municipality, That Phanom District, Nakhon Phanom Province

Researcher: Phra Sakollawat Cittapañño (Wongwiwong)

Degree: Master of Political Science

Research Paper Supervisory Committee:
 Assoc. Prof. Dr.Vacharin Chansilp, B.A. (Political Science),
 M.A. (Political Science), M.A (comparative politics)
 Ph.D (comparative politics)
 Assoc. Prof. Anupoom Sowkasem, B.A. (Sociology),
 M.A. (Politics)

Date of Graduation : June 12, 2021

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study people's opinions on the local politicians' roles in development of Nanad Sub-District Municipality, That Panom District, Nakorn Phanom Province, 2. To compare the people's opinions on the local politicians' roles in development of Nanad Sub-District Municipality, The Phaom District, Nakorn Phanom Province, classified by personal factors and 3. To study problems, obstacles and people's suggestions for the local politicians' roles in development of Nanad Sub-District Municipality , That Phanom District, Nakorn Phanom Province.

Methodology was the mixed methods: The quantitative method, data were collected with questionnaires that had reliability value at 0.987 from samples who were the 18 years old people at Nanad Sub-District Municipality derived from 5,315 people using Taro Yamane's formula with deviation level set at 0.05. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The data from open ended questionnaires were analyzed by content description with table frequency. The qualitative research, data were collected from 7 key informants by face-to-face in-depth interviewing and the data were analyzed by content descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. People's opinions on the local politicians' roles in development of Nanad Sub-District, That Phanom District, Nakorn Phanom Province, by overall, was at a high-level with mean value at 3.50, S.D.=0.31. Each aspect from high to low

consisting of infra structure with the mean value at 3.80, S.D.=0.50, at high level, religion, art and culture, traditions and local wisdom with the mean value at 3.67, S.D.=0.50, at the high level, community and social orders and peace maintenance with the mean value at 3.29, S.D=0.40, at the middle level and the aspect of the quality of life with mean value at 3.23,S.D.=0.32, S.D.=0.36.were at the middle level accordingly.

2. People's opinions comparison was found that people with different gender, ages, marital status, educational level and occupations did not have different opinions on the local politicians's roles in development of Nanad Sub-District, That Phanom District, Nakorn Phanom Province, rejecting the set hypothesis.

3. Problems, obstacles and recommendation for the people's opinions on local politicians' roles in Nanad Sub-District, That Phanom District, Nakorn Phanom Province: Infra structure; problems were that in some areas, there were not repair and maintain local roads causing inconvenience for travelling in the rainy season. Solution was that there should be urgent roads repair and maintenance. The quality of life promotion; the problems were people's occupation was not promoted. Solution was that there should be local people promotion to have their own business they could expand. Community, social orders arrangement; Solution were that there should be training emphasizing drug and narcotic, the danger from the drugs and narcotics for the young children in communities monthly and continuously. Religion, arts and culture, traditions and local wisdom; There was not local wisdom promotion. Resolution was that there should be local wisdom promotion for communities.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอรือเสาะ จังหวัดนครพนม” สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยจึง ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รศ. ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะกรรมการที่ควบคุมสารนิพนธ์ และ รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, รศ.อนุภูมิ โสวเกษม ที่เมตตาให้คำแนะนำการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ รศ. ประณต นันทียกุล รศ. ดร.พรรษา พุฒยงกูร รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช, ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต และ อ.ดร.กาญจนา คำจตุติ อาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เสียสละอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ที่กรุณาให้ความรู้ และประสบการณ์ในการเรียนที่ดี

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ส.ต.ต.ยุทธนา อาจวิชัย, พระครูรัตนธรรมนาท, นางสาวจาสิริ มณี พงศกร, นายวีรวัฒน์ ยี่สารพัฒน์, นายถวิล พรหมดี, นายสระเรี่ย ศรีวรขาน, นายวัชระ หยาตคำ และประชาชนใน ตำบลนาหนาด อำเภอรือเสาะ จังหวัดนครพนม ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ ต่องานวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ที่ให้การช่วยเหลือทั้ง กำลังกายและกำลังใจมา โดยตลอด

อนึ่ง คุณค่าอันเป็นประโยชน์บังเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอยกคุณความดีนี้ บูชาพระคุณ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดจน บิดามารดา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ และผู้มี พระคุณทุกท่าน

พระศกลวัฒน์ จิตตปัญญา (วงวิวงษ์)

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ก
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ท
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๔
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	๘
๒.๒ แนวคิด เกี่ยวกับเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๙
๒.๓ แนวคิด เกี่ยวกับเทศบาลตำบล	๔๒
๒.๔ หลักการบริหารนิยธรรม ๗	๔๗
๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๕๖
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๙
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๖
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๙
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๒
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๓
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ผลการวิเคราะห์บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล	๗๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชน	๘๔
๔.๔ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล	๙๖
๔.๕ ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น	๑๐๐
๔.๖ องค์กรความรู้	๑๐๘
๔.๖.๑ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐๘
๔.๖.๒ องค์กรความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๑๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๑๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๒
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๑๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๑๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๑๙
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๒๐
บรรณานุกรม	๑๒๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	๑๒๘
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรง	๑๓๑
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	๑๓๕
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)	๑๓๗
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๓๙
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๔๑
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์	๑๔๖
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์	๑๕๐
ภาคผนวก ฌ ภาพประกอบการสัมภาษณ์	๑๕๔
ประวัติผู้วิจัย	๑๕๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ ความหมายของบทบาท	๙
๒.๒ ลักษณะของบทบาท	๑๑
๒.๓ ความสำคัญของบทบาท	๑๒
๒.๔ ความหมายของนักรการเมือง	๑๖
๒.๕ คุณลักษณะของนักรการเมือง	๒๐
๒.๖ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนักรการเมืองท้องถิ่น	๒๒
๒.๗ องค์ประกอบของคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่น	๒๘
๒.๘ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น	๓๓
๒.๙ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	๔๑
๒.๑๐ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารนิยธรรม ๗	๕๕
๒.๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	๕๗
๒.๑๒ ตารางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๒
๓.๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๘
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมือง ท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๗๗
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๗๘
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๗๙
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๘๑
ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	
๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๘๓
ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	
๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	๘๕
จำแนกตามเพศโดยรวม	
๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบระดับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนา เทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ	๘๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๙	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวม	๘๘
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม	๙๐
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม	๙๒
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม	๙๔
๔.๑๓	สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อ บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล	๙๕
๔.๑๔	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๙๖
๔.๑๕	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๙๗
๔.๑๖	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนา เทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	๙๘
๔.๑๗	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๙๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๕
๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๑๐๑
๔.๒ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๑๐๓
๔.๓ ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	๑๐๕
๔.๔ ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา	๑๐๗
๔.๕ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐๘
๔.๖ องค์กรความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๑๐

สารบัญย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉลองราชสมบัติ ๕๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มหाराชา พุทธศักราช ๒๕๓๙ และอรรถกถาภาษาไทย ใช้ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยเรียงตามลำดับคัมภีร์ ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค
ที.ม.	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
อง.ปญจก.	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต
อง.สตตก.	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต
ขุ.ชา.	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิบาต
อง.ติก.	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต
ขุ.ชา.วิสตี.	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิสตีนิบาต
ม.มู.	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก

คำชี้แจงในการใช้หมายเลขในคัมภีร์พระไตรปิฎก

๑) การใช้หมายเลขอักษรย่อในคัมภีร์พระไตรปิฎก จะแจ้งเล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๘๐/๑๙๗. หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎีกวรรค ภาษาไทย เล่ม ๑๑ ข้อ ๑๘๐ หน้า ๑๙๗.

๒) การใช้หมายเลขอักษรย่อในคัมภีร์อรรถกถาพระไตรปิฎก จะแจ้งเล่ม/หน้า ตามลำดับ เช่น อง.ทุก.อ. (บาลี) ๑๓/๕๑๔-๕๑๕. หมายถึง อังคุตตรนิกาย มโนรณปุรณี ทุกนิบาตอฎฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑๓ หน้า ๕๑๔-๕๑๕.

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทาง การเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่ง กล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการ ปกครองของรัฐนั้น^๑ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมาในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการ ให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการ ดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัด เกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การ ลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบ ต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความมุ่งประสงค์ของชุมชน นั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐^๒ จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครอง ตนเอง (Develution) ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการปกครอง (Decentralization) ดังนั้น ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยสมัยนายชวน หลีกภัย เป็น นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการบริหารการปกครอง ท้องถิ่น ตามคำสั่งที่ ๒๖๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ เพื่อศึกษาระบบการบริหารการ ปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุง โครงสร้างอำนาจหน้าที่ การคลังและงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงาน ราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกล่าวถึงองค์ประกอบการ ปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้ ๑) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง ๒) มีสภาและ ผู้บริหารระดับท้องถิ่นมีที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๓) มีอิสระ ในการปกครองตนเอง ๔) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม ๕) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของ

^๑ ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๖.

^๒ ชูวงศ์ ฉายะบุตร, “การปกครองท้องถิ่นไทย”, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนคพรีนติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๓๐.

ตนเองอย่างเพียงพอ ๖) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง ๗) มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ ๘) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท ๙) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ^๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่อการปกครองท้องถิ่นไทย เนื่องจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา จึงมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาลนั้น ถูกพิจารณาว่ามีโครงสร้างไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และไม่เหมาะสมที่จะรองรับการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิมให้เป็นเทศบาลตำบล พร้อมทั้งยกเลิกการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาลเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒^๔

นักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน การวิจัยในเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล” นั้น เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาวิจัยที่พบ มักจะมุ่งเน้นในการศึกษาเกี่ยวกับในด้าน ทักษะคิดเป็นส่วนมาก ส่วนในด้านพฤติกรรมพบว่าผู้ศึกษาจำนวนไม่มากนัก ซึ่งบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ถือเป็น ชนชั้นนำ (Elite) ในชุมชน ที่มีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะเทศบาลตำบล บทบาทความสำคัญเหล่านี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลในทางปฏิบัติ และจะก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือมุ่งประสงค์ให้สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างไร เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับ กระแสการกระจายอำนาจของรัฐ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในท้องถิ่น มากน้อยเพียงไรและสามารถ เข้ามาแก้ไข ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ตามเจตนารมณ์ในการวางแผนของกระบวนการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลหรือไม่ ซึ่งผู้ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากนักการเมืองท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยเฉพาะ การแสดงบทบาทในการกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาของเทศบาลตำบล

ผู้วิจัยเลือกศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ด้วยเหตุผล สำคัญคือ ในการพัฒนาเทศบาลตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้ามั่นคงในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สิ่งสำคัญคือบทบาทของนักการเมือง ถือว่านักการเมืองท้องถิ่นได้รับการยอมรับจากประชาชนให้เข้ามาบริหารงานเทศบาลตำบล

^๓ อ่างแล้ว, หน้า ๑๓๘.

^๔ นันทวัฒน์ บรมานันท์, การปกครองส่วนท้องถิ่น, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒๓ -๑๒๔.

๑.๒ คำถามการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” โดยมีคำถามการวิจัย ดังนี้

๑.๒.๑ ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีขอบเขตของการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ๔) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.๔.๒ ขอบเขตด้วยตัวแปร ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือบทบาทของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ๔) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.๔.๓ **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ประชากรที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจำนวน ๕,๓๑๕ คน

๑.๔.๔ **ขอบเขตพื้นที่การศึกษาวิจัย** เทศบาลตำบลนาหนาด ประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้าน ๑๐ หมู่บ้าน

๑.๔.๕ **ขอบเขตด้านเวลา** การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาคือช่วงเดือน มิถุนายน – เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๖๓ รวมทั้งสิ้นระยะเวลา ๑๐ เดือน

๑.๕. สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีศัพท์เฉพาะที่ใช้ศึกษาวิจัย ดังนี้

บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่และสิทธิของตนตามสถานภาพที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในทางการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึงภารกิจที่เกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งดูแลการไฟฟ้าหรือแสงสว่างบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การสาธารณสุขอุปโภค สาธารณูปการ การก่อสร้างอื่น

๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต บริการสาธารณสุขที่เทศบาลตำบลหรือจัดให้มีเพื่อส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการศึกษา

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง บริการสาธารณสุขที่เทศบาลตำบลจัดทำหรือให้มีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔) ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง บริการสาธารณสุขที่เทศบาลตำบลจัดทำหรือให้มีด้านศาสนาและวัฒนธรรม เช่นกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

๑.๗.๑ ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๒ ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๓ ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๑.๗.๔ ผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้สามารถนำไปเสนอต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเนื้อหา ลักษณะที่สำคัญ ของบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ในเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมนั้น มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองนั้นเป็นอย่างไรบ้าง ดังนั้นแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์มี ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล
- ๒.๔ หลักการบริหารนิยธรรม ๗
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหมาก อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ครั้งนี้มีนักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความหมายของบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้^๑

บทบาท หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งซึ่งประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็จะต้องแสดงพฤติกรรมตามที่ได้รับ ให้เป็นบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ และเมื่อใดที่บุคคลเปลี่ยนแปลงตำแหน่งการแสดงบทบาทก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย^๒ บทบาทว่าเป็นการกระทำหรือแสดงออกของผู้ที่ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้^๓ สถานภาพและบทบาทว่า การที่เรากำหนดเรียกบุคคลว่าเป็นข้าราชการหรือตำแหน่งใด ๆ นั้น เป็นการเรียกตามสถานภาพของผู้นั้น สถานภาพจะเป็นตำแหน่งที่ได้มาจากการเป็นสมาชิกกลุ่มเป็นสิทธิและหน้าที่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ๆ และสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น และมีอะไรเป็นเครื่องหมายของตนเอง^๔ บทบาท คือ แบบแผนของพฤติกรรมซึ่งเป็นไปตามตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคล อันเกิดจากความคาดหวังของบุคคลในสังคมนั้น ๆ และบทบาทจะเปลี่ยนไปตามตำแหน่งที่เปลี่ยนไป^๕

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง ความรับผิดชอบตามหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ในแต่ละสถานภาพ บทบาทที่สังคมที่รับมอบหมาย บทบาทที่สังคมมอบหมายนั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ตนรับผิดชอบอยู่อันกำหนดไว้

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖), หน้า ๖๐๒.

^๒ สงวนศรี วิรัชชัย, จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศึกษาพร, ๒๕๒๘), หน้า ๒๐.

^๓ พรพิทยา แก้วสามสี, “การศึกษาบทบาทการบริหารของศึกษาธิการจังหวัดในประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์.การศึกษามหาบัณฑิต*, (สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๙), หน้า ๗.

^๔ สุภัตรา สุภาพ, *ปัญหาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๙), หน้า ๑๗.

^๕ พระมหาโยธิน ละมุล, “บทบาทพระสงฆ์ในฐานะทรัพยากรมนุษย์และนักพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์”, *วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาสังคม*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๑.

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของบทบาท

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สงวนศรี วิรัชชัย (๒๕๒๘, หน้า ๒๐)	บทบาท หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่ง ซึ่งประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง
พรพิทยา แก้วสามสี (๒๕๒๙, หน้า ๗)	บทบาทว่าเป็นการกระทำหรือแสดงออกของผู้ที่ปฏิบัติ ตามหน้าที่ ที่ได้รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายเพื่อให้การ ปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
สุพัตรา สุภาพ (๒๕๓๙, หน้า ๑๗)	สถานภาพและบทบาท สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคล นั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบ ใดในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลทำให้บุคคลนั้น แตกต่างจากผู้อื่น
พระมหาโยธิน ละมุล (๒๕๔๕, หน้า ๒๑)	บทบาท คือ แบบแผนของพฤติกรรมซึ่งเป็นไปตาม ตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคล และบทบาทจะเปลี่ยนไปตาม ตำแหน่งที่เปลี่ยนไป

๒.๑.๒ ลักษณะของบทบาท

ได้กล่าวถึงบทบาทว่ามีลักษณะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. บทบาทในการทำงาน (Functional Role) มุ่งต่อบทบาทหรือพฤติกรรมอันเป็น ลักษณะของบุคคลผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมภายในระบบสังคมที่มั่นคง

๒. บทบาทที่เป็นปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Role) มุ่งไปที่บทบาท ของผู้กระทำแต่ละคนวิวัฒนาการของบทบาทต่าง ๆ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวิธีการที่ ผู้กระทำทางสังคมเข้าใจ โดยตีความหมายของพฤติกรรมเหล่านั้น

๓. บทบาทโครงสร้าง (Structural Role) มุ่งต่อโครงสร้างทางสังคมหรือตำแหน่ง โครงสร้างทางสังคม ที่ได้แบ่งพฤติกรรมที่กำหนดไว้เป็นแบบเดียวกัน ซึ่งมุ่งต่อตำแหน่งทางสังคม อื่น ๆ ในโครงสร้าง

๔. บทบาทขององค์กร (Organization Role) มุ่งต่อบทบาทต่าง ๆ ที่มาด้วยกันกับ ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ที่ยึดถือเป็นอันเดียวในระบบสังคมที่วางไว้ก่อนเป็นระบบที่มุ่งงานและมีการ จัดลำดับชั้นไว้เป็นอย่างดี

๕. บทบาทของความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Role) มุ่งถึงความพันธะระหว่าง บทบาทที่ คาดหวังกับพฤติกรรม^๖

^๖ Biddle, The Community Development Process : The Discovery of Local Initiative, (New York: Holt Rinehart and Winston, 1959), p. 81.

บทบาทกำหนดลักษณะหน้าที่ไว้ว่า ชีวิตสังคมถูกสร้างขึ้นมาจากคนแต่ละคนในสังคมล้วนมีตำแหน่งทางสังคมทั้งสิ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางสังคมที่วางไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบที่เป็นบทบาท ผู้กระทำทุกคนสามารถจะเรียนรู้ได้โดยบทบาทที่เป็นตัวแบบได้ซึ่งวิถีทางเพื่อกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ถูกต้อง^๗

สรุปได้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานะของบุคคลในสังคมบทบาทเป็นแบบแผน ความต้องการ เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทักษะคติ ค่านิยมและการกระทำเป็นสิทธิหน้าที่ในการกระทำของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคมตามสถานภาพของตนเอง

ตารางที่ ๒.๒ ลักษณะของบทบาท

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Biddle (1959, p. 81)	ได้กล่าวถึงบทบาทว่ามีลักษณะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้ ๑. บทบาทในการพฤติกรรมอันเป็นลักษณะของบุคคลผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมภายในระบบสังคมที่มั่นคง ๒. บทบาทที่เป็นปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์มุ่งไปที่บทบาทของผู้กระทำแต่ละคนวิวัฒนาการของบทบาทต่าง ๆ ๓. บทบาทโครงสร้าง มุ่งต่อโครงสร้างทางสังคมที่ได้แบ่งพฤติกรรมที่กำหนดไว้เป็นแบบเดียวกัน ๔. บทบาทขององค์ บทบาทต่าง ๆ ที่มาด้วยกันกับตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ๕. บทบาทของความรู้ความเข้าใจ มุ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทที่คาดหวังกับพฤติกรรม
ประพันธ์ อัมพันธ์ประสิทธิ์ (๒๕๒๙, หน้า ๑๑๗-๑๑๘)	บทบาทกำหนดลักษณะหน้าที่ ชีวิตสังคมถูกสร้างขึ้นมาจากคนแต่ละคนในสังคมล้วนมีตำแหน่งทางสังคมทั้งสิ้น

๒.๑.๓ ความสำคัญของบทบาท

บทบาท มาจากคำเต็มว่า บทบาททางสังคมซึ่งมีความสำคัญต่อแบบแผนพฤติกรรมที่เหมือนกันของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเดียวกันหรืออยู่ในสังคมเดียวกันและรวมตลอดถึงแบบพฤติกรรมที่ผูกพันหรือขึ้นอยู่กับความหวังของสมาชิกอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมด้วย^๘

บทบาทมีความสำคัญต่อหน้าที่ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งได้รับการคาดหวังให้เขาทำ จะต้องแสดงออกให้สมกับบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นครองอยู่และ

^๗ ประพันธ์ อัมพันธ์ประสิทธิ์, สังคมวิทยาเบื้องต้น, (สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, ๒๕๒๙), หน้า ๑๑๗-๑๑๘.

^๘ Hoyle, *The Role of the Teacher*, (London: Routledge and Kegan Paul, 1969), p. 39.

หมายรวมถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่บุคคลนั้นครองอยู่ บทบาทหน้าที่จึงมีความสำคัญต่อหน้าที่หรือเงื่อนไขต้องกระทำและบรรดาสีทธิต่าง ๆ^๙

บทบาทหรือหน้าที่ คือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มหรือสังคมหนึ่ง ๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าว โดยปกติเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคมหรือวัฒนธรรมของกลุ่มนั้นกำหนดขึ้น ฉะนั้นบทบาทจึงมีความสำคัญต่อแบบอย่าง แห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่นในสังคมเดียวกัน^{๑๐}

สรุปได้ว่า บทบาทนั้นมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ตามธรรมชาติหรือในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสังคม เมื่อบุคคลที่ได้รับในตำแหน่งหน้าที่ใดแล้ว ย่อมเป็นที่คาดหวังของสังคมว่าจะต้องแสดงออกมาอย่างไร ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นไปตามบทบาทที่ตนครองอยู่หรือเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

ตารางที่ ๒.๓ ความสำคัญของบทบาท

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Hoyle (1969, p. 39)	บทบาททางสังคมซึ่งมีความสำคัญต่อแบบแผนพฤติกรรมที่เหมือนกันของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเดียวกัน ตลอดถึงแบบพฤติกรรมที่ผูกพันหรือขึ้นอยู่กับความหวังของสมาชิกอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมด้วย
ภิญโญ สาร (๒๕๒๓, หน้า ๒๕๙)	บทบาทมีความสำคัญต่อหน้าที่ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งจะต้องแสดงออกให้สมกับบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ บทบาทจึงมีความสำคัญต่อหน้าที่
อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๖, หน้า ๑๗๙)	บทบาทหรือหน้าที่ คือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของบุคคล บทบาทจึงมีความสำคัญต่อแบบอย่าง แห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่นในสังคมเดียวกัน

๒.๑.๔ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง

ความหมายของนักการเมือง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า นักการเมือง หมายถึง ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่นรัฐมนตรี สมาชิกสภา^{๑๑}

^๙ ภิญโญ สาร, *หลักการบริหารการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๒๕๙.

^{๑๐} อุทัย หิรัญโต, *สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา*, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖), หน้า ๑๗๙.

^{๑๑} ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖), หน้า ๕๑๒.

คำว่า นักการเมือง (Politician) คือ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยการปกครองรัฐหรือเมืองในระบอบประชาธิปไตย บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นนักการเมืองนั้น โดยปกติแล้ว ต้องสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนแสดงความนิยมชมชอบ และเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็อยู่ในตำแหน่งในระยะเวลาอันจำกัด เช่น ๔ ปี หรือ ๕ ปี เมื่อระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งสิ้นสุดลง วงจรทางการเมืองก็จะเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือ จะต้องทำการเลือกตั้งกันใหม่เพื่อหาบุคคลที่จะไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเหตุที่นักการเมืองต้องต่อสู้กับคู่แข่งเพื่อให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนน หรือแสดงความนิยม ผู้ที่เป็นนักการเมืองมักได้ชื่อว่าเป็นบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์เฉพาะหน้าเป็นคนฉวยโอกาสและมากไปด้วยเล่ห์กล ตลอดจนใช้อุบายต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนลงคะแนนเสียงแก่ตนไม่ว่าจะผิดทำนองคลองธรรมหรือไม่อย่างไรก็ดีเจตนาารมณ์ของนักการเมืองที่ประกาศต่อประชาชนขณะทำการรณรงค์หาเสียงนั้น ทุกคนต่างมีความปรารถนาจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองและให้ประชาชนได้รับความผาสุก แต่เนื่องจากต้องมีการแข่งขันเพื่อเอาชนะใจประชาชนจึงมักมีการโน้มน้าวจิตใจประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีการโจมตี ขี้จู้จ้อของกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติการทางการเมืองที่หลีกเลี่ยงมิได้^{๑๒}

บุคคลทางการเมืองตามลักษณะของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวทางการเมืองมักน้อยแตกต่างกันออกไป ๔ ระดับ ดังนี้

๑. ผู้ไม่สนใจทางการเมืองหรือสนใจทางการเมืองน้อย มักเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังพัฒนา ได้แก่ผู้ที่มีความเฉยเมยทางการเมือง ไม่สนใจที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือกระบวนการทางการเมือง อาทิ ไม่สนใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่สนใจที่จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือไม่สนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ทางการเมืองเลย บุคคลจำนวนนี้มักมีสาเหตุที่ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองแตกต่างกัน ออกไปแต่ส่วนใหญ่แล้วบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่าพวกเขาไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดีพอที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวได้

๒. ผู้สนใจทางการเมือง เป็นบุคคลที่สนใจเรื่องราวข่าวสารทางการเมืองและอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินกิจการของรัฐ การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนี้มีอยู่หลายหนทางที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น บุคคลที่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นทางการเมืองและมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนอย่างไร บุคคลที่รู้ถึงความสำคัญของการตัดสินใจของรัฐบาลหรือสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ บุคคลที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองระดับหนึ่ง เช่น สนใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สนใจสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่ยังไม่ถึงระดับที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจตกลงใจหรือการกำหนดนโยบายโดยตรง

๓. ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำในสังคมการเมืองมีบุคคลบางคนพยายามแสวงหาอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งทำให้เขามีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมืองมากกว่าบุคคลเหล่านี้จะพยายามแสวงหาอิทธิพลเพื่อผลทางด้านนโยบาย ระเบียบข้อบังคับและการตัดสินใจในการใช้บังคับ

^{๑๒} ธวัชชัย วงศ์สังข์. “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๖๕.

กฎหมายของรัฐและอิทธิพลทางการเมืองนี้ ไม่มีทางที่สมาชิกในระบบการเมืองจะมีได้อย่างเท่าเทียมกัน การแสวงหาอำนาจก็เพื่อประโยชน์ในการยึดครองทรัพยากรทางการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม หรืออาจจะเป็นการแสวงหาอำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง เพียงกลุ่มน้อยก็ตาม

๔. ผู้ทรงอำนาจ หมายถึง บุคคลที่มีทรัพยากรทางการเมืองหรือเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมือง อันเนื่องมาจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้แก่บุคคลเหล่านี้มากกว่าบุคคลโดยทั่วไปในระบบการเมือง บุคคลเหล่านี้อาจมีได้ต้องการแสวงหาอำนาจการจำแนกบุคคลออกเป็น ๔ กลุ่ม หรือ ๔ ระดับ จึงทำให้พอจะมองเห็นได้ว่านักการเมืองในความหมายโดยทั่วไป คือ บุคคลประเภทที่สาม หรือผู้ที่แสวงหาอำนาจและผู้นำ ซึ่งเป็นความหมายที่มีความเข้าใจกันโดยทั่วไปมากที่สุดในปัจจุบัน หรือในอีกทฤษฎีหนึ่งที่มีความเข้าใจว่า การเมืองนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลประเภทที่ ๓ ว่าเป็นผู้ที่ฝึกฝนทางการเมือง^{๑๓}

๒.๑.๕ ประเภทของนักการเมือง

ได้แบ่งกลุ่มนักการเมืองออกตามอาชีพเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ๑. กลุ่มนักการเมืองที่มาจากราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณแล้ว หรือกำลังจะปลดเกษียณ ๒. นักการเมืองที่มาจากกลุ่มพ่อค่านักธุรกิจ นายธนาคารและผู้ประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ เช่น นายแพทย์ ทนายความ และวิศวกร เป็นต้น ๓. นักการเมืองที่มาจากทหาร นายทหารที่มาเป็นนักการเมืองจะเคยดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูงในกองทัพหรืออยู่หน่วยคุมกำลังรบเป็นส่วนใหญ่^{๑๔} ประเภทของนักการเมืองอีกประเภทหนึ่ง คือแบ่งประเภทของนักการเมืองตามการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งได้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ๑. ประเภทอาสาหรืออุทิศตัวเต็มที่ กลุ่มนี้จะอุทิศตัวเองจะเป็นพวกที่มีความคิดและความรู้สึกที่รุนแรง เช่น ยอมรับนับถือนโยบายพรรคและหัวหน้าพรรคอย่างลึกซึ้ง จนสามารถเอาการเมืองแทนศาสนาได้ เชื่อมมั่นและหวังในระบบการเมือง พวกนักการเมืองประเภทนี้จะป็นหัวหอกลำคัญที่เดินหน้า ได้แก่ นักการเมืองระดับหัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค หรือเลขาธิการพรรค เป็นต้น ๒. ประเภทแนวร่วมหรือพันธมิตร นักการเมืองประเภทนี้มีศรัทธาและมีอุดมการณ์ทางการเมือง รองจากนักการเมืองประเภทแรก แต่จะมีระดับความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบการเมืองลดระดับลงมาบ้างเล็กน้อย ๓. ประเภทพวกมีศรัทธา สำหรับนักการเมืองประเภทนี้มีระดับความเป็นศรัทธาทางการเมืองไม่รุนแรงพอ แม้ว่าโอกาสจะอำนวยให้ก็ตาม พวกนี้จะเป็นพวกเฉื่อยชา เฉยเมยทางการเมืองแต่มีความเชื่อมั่นและมีศรัทธาในระบบการเมืองอยู่บ้าง แต่เมื่อความรู้สึกเฉื่อยชาเข้า

^{๑๓} Dahl, 1982, pp. 94-120, อ้างถึงใน ธวัชชัย วงศ์สังข์, “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ*, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๒๒-๒๓.

^{๑๔} Silcock & Evers, 1965, pp. 84-104, อ้างถึงใน ธวัชชัย วงศ์สังข์, “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ*, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๒๓.

ครอบครัวพวกนี้มักจะโทษคนอื่นเสมอไป^{๑๕} ความประพฤตินี้เหมาะสมของนักการเมือง ๗ ประการ กล่าวคือ ๑. นักการเมืองไม่ควรที่จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ๒. นักการเมืองต้องมีความยึดมั่น มีศักดิ์ศรีและมีเกียรติยศ คำนึงถึงศักดิ์ศรี และเกียรติยศ ๓. นักการเมืองที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ดี ๔. นักการเมืองที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ๕. นักการเมืองต้องเป็นคนเปิดเผย โปร่งใส ไม่ใช่ ปิดบังซ่อนเร้น มีเรื่องลับลนกันก็ไม่พุดจา ๖. นักการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ๗. นักการเมืองต้องมีความเป็นผู้นำ กล่าวที่จะนำในสิ่งที่ดี^{๑๖}

สรุปได้ว่า นักการเมืองคือผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ทำหน้าที่ทางการเมือง เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปกครองรัฐหรือเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเข้ามาเป็นนักการเมืองนั้นจะต้องผ่านการเลือกตั้งจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่บริหารงาน โดยนักการเมืองในระดับท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลที่เข้ามามีบทบาทในการบริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ ๒.๔ ความหมายของนักการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พ จ น า นุ ก ร ม ฉ บ ั บ ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๖, หน้า ๔๖๘)	ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา
ธวัชชัย วงศ์สังข์ (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๔)	นักการเมือง (Politician) คือ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกในการปกครองรัฐหรือเมืองในระบอบประชาธิปไตย
Dahl, 1982, pp. 94-120, อ้างถึงใน ธวัชชัย วงศ์สังข์ (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๔)	บุคคลทางการเมืองตามลักษณะของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกันออกไป ๔ ระดับ ๑. ผู้ไม่สนใจทางการเมืองหรือสนใจทางการเมืองน้อย ๒. ผู้สนใจทางการเมือง ๓. ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ ๔. ผู้ทรงอำนาจ
Silcock & Evers, 1965, pp. 84-104 อ้างถึงใน ธวัชชัย วงศ์สังข์ (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๔)	นักการเมืองออกตามอาชีพเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ ๑. กลุ่มนักการเมืองที่มาจากข้าราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณแล้ว ๒. นักการเมืองที่มาจากกลุ่มพ่อค่านักธุรกิจ ๓. นักการเมืองที่มาจากทหาร นายทหารที่มาเป็นนักการเมืองจะเคยดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูงในกองทัพ
Noland commis, n.d, อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์	ความประพฤตินี้เหมาะสมของนักการเมือง ๗ ประการ ๑. นักการเมืองไม่ควรที่จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

^{๑๕} ธวัชชัย วงศ์สังข์. “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปร่ง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๒๔.

^{๑๖} Noland commis, n.d, อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์, “การกระจายอำนาจที่ผิดพลาดซ้ำซากของมหาตมาและนักการเมือง”, วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๔, หน้า ๗.

(วารสารสุขุทัยธรรมมาธิราช, ๒. นักการเมืองต้องมีความยึดมั่น มีศักดิ์ศรีและมีเกียรติยศ ๒๕๔๔) ๓. นักการเมืองที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ดี ๔. นักการเมืองที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ๕. นักการเมืองต้องเป็นคนเปิดเผย โปร่งใส ไม่ใช่ปิดบังซ่อนเร้น ๖. นักการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ๗. นักการเมืองต้องมีความเป็นผู้นำ กล้าที่จะนำในสิ่งที่ดี

๒.๑.๕ คุณลักษณะของนักการเมือง

นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองเป็นส่วน ประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญพอ ๆ กับผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตั้งแต่ส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือกติกาที่วางไว้ในรัฐธรรมนูญ และที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันก็คือในสังคมมีการพัฒนาวัฒนธรรมการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครอบครัวโรงเรียน ในที่ทำงานจนถึงสังคมโดยรวมในกรณีของผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองนั้น มีคำกล่าวซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า นักการเมืองแตกต่างจากรัฐบุรุษในแง่ที่ว่า นักการเมืองคือบุคคลที่คำนึงถึงผลการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ส่วนรัฐบุรุษคือ บุคคลซึ่งคิดถึงอนาคตของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนาคตเยาวชนรุ่นหลัง กล่าวอีกนัยหนึ่ง รัฐบุรุษนั้นถูกมองว่าจะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และมีอุดมการณ์อย่างเหนียวแน่นต่อผลประโยชน์ของชาติและแผ่นดิน นักการเมืองจะถูกมองว่าเป็นบุคคลที่ติดยึดกับตำแหน่งอำนาจ แม้การดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะส่งผลในทางลบก็ตาม นักการเมืองที่ดีน่าจะเป็นนักการเมืองที่มีคุณสมบัติ ๕ ประการดังต่อไปนี้^{๑๗}

ประการแรก นักการเมืองผู้นั้นต้องมีความผูกพันทางอุดมการณ์ (Ideological commitment) โดยในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องมีความเชื่อและศรัทธาในระบบประชาธิปไตย มีจิตวิญญาณประชาธิปไตย และต้องเข้าใจว่าประชาธิปไตยนั้นเป็นกรรมวิธี (Means) เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่าง และขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่มีเป้าหมายอันปลาย (End) ที่มีคุณค่าในตัวของมันเอง นักการเมืองที่ดีจึงเป็นนักการเมืองที่ปฏิบัติตามกรอบกติกาเพื่อรักษาไว้ซึ่งกระบวนการประชาธิปไตย โดยไม่ละเมิด

ประการที่สอง นักการเมืองที่ดีจะต้องมีจริยธรรมทางการเมือง (Political ethics) ในขณะที่อุดมการณ์ทางการเมืองมักจะรวมจริยธรรมอยู่ด้วย แต่จริยธรรมทางการเมืองอาจจะเป็นรายละเอียดที่อยู่นอกกรอบอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งเป็นกรอบใหญ่ ประเด็นเรื่องจริยธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับความถูกต้องตามกฎหมาย ความชอบธรรมทางการเมือง และความน่าเชื่อถือรวมทั้งศรัทธา การกระทำอันใดก็ตามถึงแม้จะถูกกฎหมายจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงถ้าเกิด

^{๑๗} ลิขิต ธีรเวคิน, “คุณสมบัติสำคัญของนักการเมืองที่ดี”, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล, Available URL : <https://mgronline.com/daily/detail/9490000061572>. [๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓]

ผลเสียตามมา จริยธรรมทางการเมืองจะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติ ในขณะที่อุดมการณ์ทางการเมืองจะทำหน้าที่เสมือนจิตวิญญาณของระบบการเมืองในภาพรวม

ประการที่สาม นักการเมืองที่ประสบความสำเร็จในฐานะนักการเมืองที่ทำประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม ไม่ว่าจะในฐานะสมาชิกสภาหรือรัฐมนตรีจะต้องมีความรู้ทางการเมือง (Political knowledge) ซึ่งความรู้ดังกล่าวนี้คือความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีวิชาหนึ่งวิชาที่เริ่มต้นในอังกฤษเป็นที่ทราบกันว่าเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการเมือง ความรู้เกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐศาสตร์ หรือที่เรียกว่า PPE (Philosophy, Politics and Economic) วิชาดังกล่าวนี้มีแนวคิดที่ว่า การบริหารประเทศนั้นจะต้องกระทำโดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเมือง อันรวมถึงความรู้ทางสังคมด้วย ขณะเดียวกันก็ต้องมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจและธุรกิจ ทั้งเศรษฐกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศ แต่ที่สำคัญจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องปรัชญาทางการเมือง ซึ่งปรัชญาทางการเมืองนั้นจะรวมทั้งอุดมการณ์และจริยธรรมเพื่อเป็นเครื่องชี้้นำในการปฏิบัติ นักการเมืองที่มีความรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ จะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดเนื่องจากขาดข้อมูลและความรู้ ที่สำคัญขาดอุดมการณ์ที่จะเป็นเครื่องชี้นำ

ประการที่สี่ นักการเมืองที่ดีจะต้องมีประสาทสัมผัสทางการเมือง (Political sense) ความสามารถในการเข้าใจนัยสำคัญทางการเมืองอันเกิดจากเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลในทางลบหรือทางบวกนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านสถานการณ์ทางการเมืองที่ผิดพลาดอาจจะนำไปสู่ความสูญเสียอย่างมหาศาล กระบวนการทางการเมืองที่เริ่มต้นจากคนเพียงคนเดียวที่ดูเหมือนไม่สำคัญเนื่องจากการอ่านสถานการณ์ที่ผิดพลาด อาจจะนำไปสู่การขยายขอบข่ายอย่างกว้างขวาง เป็นผลร้ายทางการเมืองได้ ดังปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้

ประการที่ห้า นักการเมืองที่ดีคือ นักการเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ทางการเมือง (Political mood) ของสังคม การขาดความเข้าใจอารมณ์ทางการเมืองของสังคมจะนำไปสู่ความเสียหายทางการเมืองอย่างหนัก อารมณ์ทางการเมืองสามารถกระตุ้นปลุกเร้าให้เกิดขึ้นโดยขบวนการทางการเมือง ความไม่เข้าใจอารมณ์ทางการเมืองย่อมบ่งชี้ถึงการขาดประสาทสัมผัสทางการเมือง เพราะทั้งสองส่วนนี้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างแน่นแฟ้น

คุณสมบัติทั้งห้าประการดังกล่าวมานั้นเป็นคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรัฐบุรุษด้วย เพราะการเป็นรัฐบุรุษจะต้องเริ่มต้นจากการเป็นนักการเมืองที่ดี นักการเมืองที่ดีและประสบความสำเร็จไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่สามารถชนะการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูงเท่านั้น แต่ต้องมีคุณสมบัติพิเศษอันเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต มีความเป็นผู้นำที่สง่างามน่าเชื่อถือ เปี่ยมด้วยบารมี มีอุดมการณ์และจริยธรรมที่ดีจนเป็นแบบอย่างสำหรับคนทั่วไปได้

ความรู้ของนักการเมืองนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด ความรู้ในขั้นนี้ได้หมายถึงเฉพาะความรู้งานในหน้าที่หากแต่รวมถึงการหาความรู้เพิ่มเติมด้วยจะเห็นได้ว่ามีนักการเมืองระดับผู้นำรัฐบาลของเราบางคนมีความรู้ไม่พอดังนั้นนักการเมืองที่ดีต้องเป็นผู้รอบรู้อย่างรอบรู้อาณัติแห่งความเป็นผู้นำก็จะยิ่งมั่นคงและคนจะให้ความเชื่อถือและเลื่อมใสเพิ่มขึ้นนักการเมืองที่ดีในยุคใหม่ต้องมี

ความคิดที่ริเริ่ม มีความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องคอยคำสั่งจากใครถ้าหากนโยบายนั้นไม่สร้างความเดือดร้อนให้สังคมนอกจากนี้นักการเมืองต้องมีความกล้าหาญและความเด็ดขาดโดยไม่ต้องไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบากในการทำงานหากเห็นว่ามีผลดีต่อชาติบ้านเมืองคุณสมบัติอีกข้อของนักการเมืองที่ดีคือความมีมนุษยสัมพันธ์ต้องรู้จักประสานความคิดประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศทุกวัยทุกระดับการศึกษาได้ หมายถึงความชื่นชอบที่เขาจะได้จากประชาชนและนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามนักการเมืองที่ดีต้องมีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต เขาต้องอาศัยหลักของความถูกต้องไม่ใช่หลักของความถูกต้องใจ ต้องปฏิบัติงานด้วยใจที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ไม่เล่นพรรคเล่นพวกรวมทั้งต้องมีความอดทนและมีความตื่นตัวแต่ก็ไม่ตื่นตูมต่อเหตุการณ์มากจนเกินสมควรนักการเมืองที่ดีต้องมีความระมัดระวัง สุขุมรอบคอบไม่ประมาทและมีความฉะฉานในการปฏิบัติงานทัน ต่อเหตุการณ์ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนรวมทั้งสามารถควบคุมตัวเองและมีดุลยพินิจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดีอีกประการคือเขาต้องมีความจงรักภักดีต่อสถาบันอันเป็นที่รักยิ่งโดยเฉพาะชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประการสุดท้ายที่นักการเมืองที่ดีสมควรจะพึงมีก็คือเขาต้องมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัวต้องไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง ต้องไม่วางอำนาจต่อประชาชนทุกชนชั้นและไม่ภูมิใจในสิ่งที่เห็นว่าไม่ดีเขาต้องไม่เชื่อถือคนที่ไม่ดีแม้ว่าคน ๆ นั้นจะเป็นญาติพี่น้องหากญาติประพฤติตัวผิดทำนองคลองธรรมก็จะไม่เข้าไปช่วยเหลือในสิ่งที่ญาติมิตรครอบครัวยุติธรรมที่กระทำผิดกฎหมายเป็นเด็ดขาดรวมทั้งต้องไม่มีอคติต่อฝ่ายตรงข้าม สิ่งเหล่านี้คือคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีที่ควรจะนำไปปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนต่อไป ในมุมมองส่วนตัวนักการเมืองที่ดีควรทำงานภายใต้หลักสำคัญ ๘ ข้อ ประกอบด้วย ๑. มีความคิดเห็นที่ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีคุณธรรม ๓. มีสัมมาวาจาพูดในสิ่งที่ประโยชน์ ไม่กล้าให้ร้ายบุคคลอื่น ๔. ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อคนทั่วไป ๕. ดำรงอาชีพอย่างสุจริต ๖. กระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของตน ๗. ตัดสินใจทุกอย่างภายใต้เหตุผล และ ๘. มีความตั้งใจในการทำงาน^{๑๘}

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักการเมืองนั้นควรต้องมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อคนทั่วไป ประกอบอาชีพอย่างสุจริต มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน มีความตั้งใจในการทำงานและตัดสินใจทุกอย่างด้วยเหตุผล

นักการเมืองที่ดีต้องเป็นผู้รอบรู้ยิ่งรอบรู้มากฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็จะต้องมีมั่นคงและคนจะให้ความเชื่อถือ นักการเมืองที่ดีต้องมีความคิดที่ริเริ่ม มีความสามารถที่จะปฏิบัติในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเอง ต้องมีความกล้าหาญและความเด็ดขาดและมีมนุษยสัมพันธ์ต้องรู้จักประสานความคิดประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศทุกวัยทุกระดับการศึกษาได้

ตารางที่ ๒.๕ คุณลักษณะของนักการเมือง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ลิขิต ธีรเวคิน	นักการเมืองที่ดีน่าจะเป็นนักการเมืองที่มีคุณสมบัติ

^{๑๘} ปานเทพ กล้าณรงค์ราญ, การฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลนภายใต้การประสานงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๑) หน้า

(ออนไลน์, ๘ กรกฎาคม ๕ ประการดังต่อไปนี้

๒๕๖๓)

ประการแรก นักการเมืองผู้นั้นต้องมีความผูกพันทางอุดมการณ์ โดย
ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

ประการที่สอง นักการเมืองที่ดีจะต้องมีจริยธรรมทางการเมือง

ประการที่สาม นักการเมืองที่ประสบความสำเร็จในฐานะนักการเมือง
ที่ทำประโยชน์ต่อ ประเทศชาติและสังคม

ประการที่สี่ นักการเมืองที่ดีจะต้องมีประสาทสัมผัสทางการเมือง

ประการที่ห้า นักการเมืองที่ดีคือ นักการเมืองที่มี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณทางการเมืองของสังคม

ปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

(๒๕๔๑,)

นักการเมืองที่ดีควรทำงานภายใต้หลักสำคัญ ๘ ข้อ

๑. มีความคิดเห็นที่ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมี
คุณธรรม ๓. มีสัมมาวาจาพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่กล้าให้ร้าย
บุคคลอื่น ๔. ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อคนทั่วไป ๕. ดำรงอาชีพ
อย่างสุจริต ๖. กระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของตน ๗. ตัดสินใจทุก
อย่างภายใต้เหตุผล และ ๘. มีความตั้งใจในการทำงาน

๒.๑.๖ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่น

นักการเมืองท้องถิ่นถือเป็นผู้นำของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับ
นักการเมืองท้องถิ่น จึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ มาศึกษานำเสนอเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้
ผู้นำ (Leader) จะเป็นบุคคลที่ทรงอิทธิพลต่อการทำงานของผู้ตาม เป็นขวัญและกำลังใจในการ
ทำงานให้กับผู้ตาม ผู้นำจึงเปรียบเสมือน ผู้รวมพลังให้สามารถทำงานได้จนสัมฤทธิ์ผล ซึ่งคุณลักษณะ
ของการเป็นผู้นำทุกประเด็นที่คิดและทำต้องอยู่บนแนวคิดที่ว่า มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง มองกว้าง
คือ ไม่ใช่มองอยู่แค่องค์การของตน ไม่ว่าจะอะไรที่เกี่ยวข้องมีผลส่งมาหรือมีอิทธิพลกระทบจากภายนอก
จากคนพวกอื่น กลุ่มอื่น จากปัญหาของโลก จากกระแสโลกาภิวัตน์ ต้องรู้ทั่วและรู้ทัน คิดไกล คือ คิด
ในเชิงเหตุปัจจัยทั้งไปข้างหน้า และไปข้างหลัง เหตุปัจจัยที่เป็นมาจากอดีตประสานเข้ากับปัจจุบัน
แล้วเห็นอนาคต สามารถวางแผนเตรียมการเพื่ออนาคตให้บรรลุจุดหมาย ใฝ่สูง คือ มองจุดหมายที่ดี
งาม ความดีงามของชีวิตความดีงามของสังคม ความเจริญก้าวหน้า ความมีสันติสุขของมวลมนุษย์
ผู้นำจะต้องมีความปรารถนาในสิ่งเหล่านี้อย่างยิ่ง^{๑๙}

^{๑๙} เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์, *ภาวะผู้นำ*, (กรุงเทพมหานคร : อีโน เฮาส์โนว์เลจ, ๒๕๕๔), หน้า ๒๔.

นักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่และอำนาจบารมี ในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามความคิดเห็นของตนและจงใจให้เกิดการประสานความร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้^{๒๐}

นักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจ และได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นผู้มีและใช้อำนาจในหน่วยงาน ที่จะดำเนินการดูแล ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพจนกระทั่งผลงานบรรลุเป้าหมายสูงสุดของหน่วยงาน^{๒๑}

สรุปได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นถือเป็นผู้นำของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ผู้นำจึงเปรียบเสมือน บุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะช่วยเหลือ จูงใจ กำกับ ติดตาม ให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนบรรลุเป้าหมายสูงสุด

ตารางที่ ๒.๖ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ (๒๕๕๔, หน้า ๒๔)	นักการเมืองท้องถิ่นถือเป็นผู้นำของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ผู้นำจึงเปรียบเสมือน ผู้รวมพลังให้สามารถทำงานได้จนสัมฤทธิ์ผล ซึ่งคุณลักษณะของการเป็นผู้นำทุกประเด็นที่คิดและทำต้องอยู่บนแนวคิดที่ว่า มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง มองกว้าง
กาญจนา แสงสารพันธ์ (วิทยานิพนธ์, ๒๕๔๘)	นักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่และอำนาจบารมี ในการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามความคิดเห็นของตน และจงใจให้เกิดการประสานความร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้
เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (ดุชนิพนธ์, ๒๕๔๙)	นักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจ และได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นผู้มีอำนาจในหน่วยงานที่จะดำเนินการดูแล ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนา เพื่อให้ปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพจนกระทั่งผลงานบรรลุเป้าหมายสูงสุด

๒.๑.๗ องค์ประกอบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น

^{๒๐} กาญจนา แสงสารพันธ์, “การศึกษาภาวะผู้นำกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๘.

^{๒๑} เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์, “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”, ดุชนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒.

หากจะกล่าวถึงองค์ประกอบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่ถือเป็นผู้นำของประชาชนในชุมชน จะต้องมียุทธศาสตร์รวมที่ทำให้ประชาชนไว้วางใจ เชื่อใจ มีความสามารถ จนทำให้ประชาชนให้ความไว้วางใจให้บริหารจัดการชุมชนได้ ในเรื่องขององค์ประกอบของคุณลักษณะของนักการเมือง

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทางร่างกายที่สมบูรณ์ ต้องมีความฉลาด มีความสามารถในการตัดสินใจในบทบาทของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวมีความยืดหยุ่นตามสมควร มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบงาน มีสมรรถนะภาพในการทำงาน เข้าใจผู้ร่วมงานและความต้องการของผู้ร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสาร มนุษย์สัมพันธ์ การจูงใจ และมีความต้องการความสำเร็จในงาน^{๒๒}

คุณลักษณะของนักการเมืองที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีต้องเป็นผู้นำงาน ต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เฉลียวฉลาด มีความพร้อมและเต็มใจที่จะรับผิดชอบงาน มีทักษะ มีความยืดหยุ่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง^{๒๓}

คุณลักษณะที่จำเป็นต่อประสิทธิภาพของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ ๑) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality) ประกอบด้วย มีพลังสูง มีความทนทานต่อความเครียด มีความมั่นใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนเอง มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์มีคุณธรรมและความซื่อสัตย์ยึดมั่นในหลักการ ๒) คุณลักษณะด้านแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย มีแรงจูงใจด้านอำนาจสังคม มีความต้องการมุ่งมั่นความสำเร็จสูง มีความต้องการด้านความรักผูกพัน ๓) คุณลักษณะด้านความสามารถ (Ability) ประกอบด้วย มีความสามารถทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีทักษะด้านโน้มน้าว มีทักษะด้านความคิด และมีทักษะในการเกลี้ยกล่อม^{๒๔} คุณลักษณะที่สอดคล้องกับความหมายของผู้นำในฐานะผู้ใช้ความสามารถของตน ช่วยให้ผู้อื่นปฏิบัติการกิจได้บรรลุเป้าหมาย คุณลักษณะที่ตรงตามสมมติฐานดังกล่าวได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้สึกลึกซึ้งในการรับรู้ต่อความต้องการของผู้อื่น ความเข้าใจในงานมีความริเริ่ม มีความอดทนต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีความมั่นคงของตนเอง ต้องการแสวงหางานรับผิดชอบ และต้องการอยู่ในฐานะที่มีอำนาจและการควบคุม อย่างไรก็ตามความจำเป็นใช้คุณลักษณะแต่ละชนิดมากน้อยอย่างไรนั้นอยู่กับสถานการณ์ โดยผลวิจัยเหล่านี้ไม่อาจระบุคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งว่าจำเป็น หรือให้ความแน่ใจอย่างเพียงพอว่าจะทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จได้แต่อย่างใด^{๒๕} ทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงคุณลักษณะ เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วย

^{๒๒} John W. Gardner, *On Leadership*, (New York: A Division of Macmillan, 1990), p. 46.

^{๒๓} Clement, L. M.&Richard, S. T., *Effective Leadership in Student Services*.San, (Francisco: Jossey- Bass, 1992), p 54.

^{๒๔} G. Yukl, *Leadership in Organizations*, 4thed, (Engle woof Cliffs, New Jersey: Prentice – Hill,1998), p. 244.

^{๒๕} Stogdill, R. M., *Handbook of leadership A Survey of literature*, (New York: Free press, 1974) อ้างถึงใน ปารีชาติ ทองมา, “ศึกษาสภาพภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดเพชรบูรณ์”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐)*, หน้า ๑๑.

คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวของการเป็นผู้นำ ที่มีคุณลักษณะต่างกับผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เป็นผู้นำนั้น อาจติดตัวมาแต่กำเนิดหรือสร้างขึ้นมาในภายหลังก็ได้ คุณลักษณะที่สร้างขึ้นมาในภายหลังนั้นได้มาจากการเรียนรู้ การฝึกฝน หรือจากประสบการณ์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น บุคลิกภาพ อุปนิสัย สติปัญญา ความสามารถในการบริหารและการเป็นผู้นำ วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ ความเป็นนักปราชญ์ การเป็นผู้รู้ การมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การยอมรับความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา คุณลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบไปด้วย ๑. คุณลักษณะทางด้านสติปัญญา ได้แก่ การมีไหวพริบ ปฏิภาณดี มีความรอบคอบ มีเหตุผล มีความรู้ ความเด็ดขาดและความราบรื่นในการใช้ความคิดตลอดจนการตัดสินใจ ๒. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว มีความตื่นตัว มีคุณธรรม มีความยุติธรรม ไม่ยึดติดกับระเบียบประเพณีที่ปฏิบัติกันมา ๓.คุณลักษณะด้านความสามารถ ได้แก่ ความสามารถในการร่วมมือกับผู้อื่นความสามารถที่ได้รับการยกย่องเป็นที่ยอมรับและการมีเคล็ดลับในการจัดการ^{๒๖}

คุณลักษณะของการเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ที่ผู้ตามต้องการดังนี้ ๑. มีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมาคือ นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา ไม่เอินเอียงมีอคติถือพรรคถือพวก ๒. เล็งเห็นการณ์ไกล มีจินตนาการ จงรักภักดีคือ นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องมีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน สามารถคาดการณ์ถึงแนวโน้มต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นแก่องค์กรได้ มีความคิดกว้างไกลและห่วงใยองค์กร ๓. มีแรงดลใจ กล้าหาญ เอาใจใส่คือ นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องมีความกระตือรือร้น มีแรงดลใจ มีความกล้าหาญและความเอาใจใส่อย่างดี และยังสามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้ตามมีพลัง กำลังใจ มีความเต็มใจ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามด้วย ๔. มีความสามารถ เฉลียวฉลาด มีความเป็นผู้ใหญ่ คือ ผู้นำจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการทำงาน มีความเฉลียวฉลาดในการแก้ไขปัญหา และมีความเป็นผู้ใหญ่เพียงพอต่อเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ^{๒๗}

คุณลักษณะของนักการเมืองไว้ ๗ ประการดังต่อไปนี้ ๑. เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งหมายถึง เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปกครองการบริหาร เข้าใจลึกซึ้งถึงปรัชญาการปกครองแบบประชาธิปไตยมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการทางการเมือง เข้าใจรัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายเลือกตั้ง และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบ้านเมืองที่สำคัญที่สุด คือ ต้องบริหารงานเป็น โดยใช้คนให้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ๒. เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล ไม่คับแคบและต้องรู้ทันต้องเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นหลาย ๆ ฝ่าย มีประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขอย่างเฉียบขาดไม่สุดโต่งไปตามสมัยนิยมหรือลูกทุ่งจนเกินเลย สามารถประสานความรู้จากที่อื่นกับภูมิปัญญาของชาติหรือของท้องถิ่นได้ ๓. ต้องเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมและมีศีลมีสัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรม

^{๒๖} Bass & Stogdill, 1990 อ้างถึงใน เกียรติกำจร กุศล, “รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะความเป็นผู้นำของคณบดี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย”, *ดุชนิพนธ์ครุศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาอุดมศึกษา*, (คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒.

^{๒๗} เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์, *ภาวะผู้นำ*, หน้า ๑๓๐.

และจรรยาบรรณทางการเมือง รักษาหลักการของความยุติธรรมและความถูกต้อง ไม่ทำลายหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่สำคัญที่สุดต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตย ๔. ต้องสามารถอุทิศชีวิตเพื่อชาติแผ่นดิน ๕. ให้ความสำคัญกับประชาชนและประเทศชาติ รักษาและปกป้องผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนยากไร้ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง มุ่งกอบโกยผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งอำนาจที่ครองอยู่ ๕. ต้องต่อสู้ในกระบวนการทางการเมืองอย่างเที่ยงธรรม ไม่ใช่เงินซื้อเสียง ไม่ใช่เงินชักจูงลูกพรรคจากพรรคอื่นมาเข้าพรรคตน ไม่โกงค่าตัวเพื่อที่จะหาเงินก้อนใหญ่เข้ากระเป๋า ๖. ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีอารยะ ไม่สร้างกระบวนการทางการเมืองแบบน้ำเน่า การพูดจากต้องมีหลักฐาน ต้องมีข้อมูล มีทฤษฎี มีเหตุผล ที่สำคัญต้องไม่สร้างภาพอันอัปลักษณ์ของนักการเมืองให้ปรากฏเพราะจะทำให้ระบอบประชาธิปไตยเสื่อมความชอบธรรม ๗. ต้องผดุงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม รักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย เลือปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่สำคัญที่สุดระบบและสังคมจะต้องผลักดันให้บุคคลที่ไม่พึงประสงค์ออกไปจากวงการเหลือเพียงแต่บุคคลที่พึงประสงค์ไว้ทำหน้าที่แทนประชาชน พร้อม ๆ กับกลไกการควบคุมไม่ให้บุคคลเหล่านี้ออกนอกกรอบ^{๒๘}

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ใ่ว่านักการเมืองท้องถิ่น ควรมีคุณสมบัติแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ๕ คุณลักษณะ ดังนี้ ๑. คุณลักษณะทางกาย เป็นสิ่งที่สัมผัสได้ง่ายที่สุดผู้นำจึงต้องเอาใจใส่ดูแลสุขภาพและรูปร่างให้อยู่ในลักษณะแข็งแรงและสมส่วนเพื่อจะได้เกิดความคล่องตัว กระฉับกระเฉงในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้นำที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีกำลังกายและพลังประสาทที่เข้มแข็ง นอกจากนั้นแล้ว ผู้นำยังต้องรู้จักการวางตน การควบคุมตนเอง การพูดจาดี (สุภาพ) เข้าสังคมเก่ง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่โอ้อวดตนเอง ๒. คุณลักษณะด้านสติปัญญา ได้แก่ ความเป็นผู้มีความรู้ดี เฉลียวฉลาด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรอบคอบและความจำดี นอกจากนี้ยังต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ให้ก้าวหน้าทันสมัยอยู่เสมอเป็นผู้มีความคิดไกล มีโลกทัศน์กว้าง หาทางปรับปรุงงานให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ๓. คุณลักษณะด้านจิตใจ ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีคุณธรรม คือเป็นผู้ที่มีความดีงามตามหลักธรรมของศาสนาประจำใจอยู่เป็นนิจ มีความยุติธรรม มีความอดทนต่อความยากลำบากในงานและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเสียสละรวมทั้งเป็นผู้มีจิตใจเบิกบานอยู่เสมอ ๔. คุณลักษณะด้านงาน ได้แก่ การศรัทธาในองค์กรและงานที่ตนรับผิดชอบ รักงาน รักผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน มีความรับผิดชอบสูงและต้องการความสำเร็จสูง มีเป้าหมายและวิธีการที่แน่นอน สามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ มีความกระตือรือร้นในงานให้คล้อยตามให้ได้ สามารถสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นได้ ๕. คุณลักษณะด้านสังคม เนื่องจากงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยการประสานงานเพื่อความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ดังนั้นผู้นำ

^{๒๘} ธวัชชัย วงศ์สังข์, “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๒๕.

องค์การ จึงต้องเป็นผู้ที่เปิดตัวเองชอบการติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และร่วมมือกับบุคคลอื่นด้วย^{๒๙}

คุณลักษณะและคุณสมบัติของนักการเมืองท้องถิ่นที่ดี ไว้ว่า จะต้องมีความรู้รอบคอบ ดังนี้คือ ๑. คุณสมบัติทางด้านวิชาการ ได้แก่ การมีความรู้ในด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความรู้ด้านความรู้ทั่วไป และควรมีประสบการณ์ในการบริหารและการเป็นผู้นำแก่สมาชิกกลุ่มด้วย ๒. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ บุคคลที่จะเป็นผู้นำต้องมีบุคลิกภาพด้านร่างกายดี เช่น มีการวางตนเหมาะสม มีชีวิตชีวา วาจาดี และจะต้องมีบุคลิกภาพด้านจิตใจดี เช่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ศรัทธาในความสามารถของผู้อื่น มีความอดทน กล้าหาญ มีเมตตาจิต มีวินัย มีใจเป็นธรรมและมีอารมณ์ขัน นอกจากนี้ควรมีบุคลิกภาพด้านสังคมดีด้วย เช่น ความเป็นอกเห็นใจผู้อื่น มีน้ำใจช่วยเหลือสังคม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน ๓. คุณลักษณะทางด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน เช่น จะต้องมีความรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา มีความรับผิดชอบ มีความกล้า เด็ดขาด มีความรอบคอบ กระตือรือร้น บังคับใจตนเองได้มีความสามารถในการตัดสินใจ มีการจูงใจ การประสานงาน และมีผลงานที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างสม่ำเสมอ^{๓๐}

คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีไว้ว่า คนที่เป็นผู้นำมักมีลักษณะบางอย่างที่เด่นกว่าผู้ตาม คนที่เป็นผู้นำมักเป็นคนที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้อื่นยอมทำตามอีกทั้งผู้ตามยอมได้นำเอาความประพฤติ ได้นำเอาแบบอย่างในการทำงาน ผู้ตามบางคนถึงกับยอมถอดแบบผู้นำ บางคนลอกเลียนแบบอย่างของผู้นำ โดยมีคุณลักษณะผู้นำที่ดี ๘ ประการ ดังนี้ ๑. มีเป้าหมาย ผู้ที่ต้องการเป็นผู้นำ ควรมีเป้าหมายเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป้าหมายชีวิต เป้าหมายในการทำงาน เป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงประเทศชาติ การมีเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้นำมีทิศทางในการเดินทางไปสู่เป้าหมายตรงกันข้าม หากผู้นำไม่มีเป้าหมาย ผู้นำก็จะรู้สึกสับสน เปรียบดังเรือที่ไร้หางเสือ อีกทั้งไม่รู้จะไปในทิศทางไหนเหมือนอยู่กลางมหาสมุทร ๒. มีความรอบรู้ ยุคปัจจุบัน เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคที่จะต้องรู้ ความคิดความรู้ มาแข่งขันกัน ไม่เหมือนยุคในสมัยอดีตมักจะใช้กำลังในการต่อสู้หรือการทำสงคราม ผู้นำที่มีข้อมูลมากกว่า ผู้นำที่มีความรอบรู้กว่า ผู้นำที่มีการใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ดีกว่า มักเป็นที่ยอมรับอีกทั้งเป็นที่เคารพเชื่อถือแก่ผู้ตาม ๓. กล้าเปลี่ยนแปลง หรือริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ยุค สมัยปัจจุบันและยุคของโลกในอนาคต ผู้นำมักเป็นผู้ที่กล้าเปลี่ยนแปลง ผู้นำมักกล้าทดลอง ค้นคว้า สิ่งใหม่ ๆ โลกยุคใหม่จึงเป็นยุคสมัยของผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ๔. กระตือรือร้น ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มักเป็นผู้นำที่มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงเดินไวกว่าคนปกติ ตามจิตวิทยาหากผู้นำมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้ตามมักจะมีอาการกระตือรือร้นด้วย ในทางกลับกัน หากว่าผู้นำมีความเฉยชา ผู้ตามก็มักจะทำงานด้วย

^{๒๙} บุปผา จานทอง, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนมสนิมจังหวัดชลบุรี”, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาบริหารงานท้องถิ่น**, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐), หน้า ๒๔-๒๕.

^{๓๐} ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, **องค์การและการจัดการ** พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคนิค ๑๙, ๒๕๔๐), หน้า ๑๐๙-๑๐๑.

ความเฉยชาเช่นกัน ๕. มีความอดทน งานของผู้นำมักเป็นงานที่หนักกว่าผู้ตาม เนื่องจากต้องมีความรับผิดชอบต่องาน ต่อคนที่ทำงาน และต่อองค์กร ยิ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ เช่น บริษัท (มหาชน) กระทรวง หรือประเทศชาติ ก็ต้องรับภาระที่หนักหนาขึ้น หากว่าเราสังเกต ผู้นำระดับประเทศบางคน ตอนขึ้นสู่ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดีมีใบหน้าที่หล่อ ดูดี มีสง่า แต่เมื่อดำรงตำแหน่งไปได้ไม่นาน หน้าตาที่เคยสง่า ดูดี กลับกลายเป็นใบหน้าที่ดู เคร่งเครียด จริงจัง ก็สืบเนื่องมาจากผู้นำระดับประเทศผู้นั้นต้องแบกรับปัญหาต่าง ๆ มากมายและใช้ความคิดในการแก้ปัญหาตัวเอง ๖. มีการบังคับตนเองหรือการควบคุมตนเอง คนที่ต้องการเป็นผู้นำต้องมีสติในการควบคุมตนเอง ทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย เช่น บังคับตนเองไม่ให้แสดงออกต่อหน้าสาธารณะในการแสดงกิริยาอาการที่ไม่ดี โดยเฉพาะต่อหน้าสื่อมวลชน เนื่องจากผู้นำต้องเป็นเป้าสายตาต่อลูกน้องและคนทั่วไป ๗. การใช้ดุลพินิจและกล้าตัดสินใจผู้นำที่ดีต้องรู้จักใช้ดุลพินิจ อีกทั้งเมื่อมีปัญหาที่ต้องกล้าตัดสินใจ ถึงแม้จะตัดสินใจผิดพลาดไปบ้างก็ตาม แต่หากไม่กล้าตัดสินใจก็จะทำให้สถานการณ์นั้น ๆ แย่ลงได้ผู้นำจึงต้องเป็นนักวิเคราะห์ นักคิดที่ดีในการรู้จักมองปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งต้องมีความเด็ดขาดเมื่อต้องตัดสินใจ เพื่อที่จะนำพาองค์กร ประเทศชาติ เดินหน้าต่อไป ๘. มีมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำที่ดีต้องเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากผู้นำต้องทำงานกับคน หากผู้นำสามารถครองใจคนทำงานได้ ลูกน้องก็มักจะทำงานเต็มที่ การมีมนุษยสัมพันธ์จะทำให้ผู้นำเป็นที่ เคารพรัก ศรัทธา เชื่อถือ ของผู้คน ทำให้มีคนอยากช่วยเหลือ มากกว่าผู้นำที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน^{๓๑}

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นนั้น เป็นคุณลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หรือสร้างขึ้นในภายหลัง ด้วยการเรียนรู้และการฝึกฝน เกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้นำ

ตารางที่ ๒.๗ องค์ประกอบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
John W. Gardner (1990, p. 46.)	คุณลักษณะของผู้นำที่ดีต้องประกอบด้วย คุณลักษณะทางร่างกายที่สมบูรณ์ ต้องมีความฉลาด มีความสามารถในการตัดสินใจในบทบาทของตน
Clement, L. M.& Richard (1992, p.)	คุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีของผู้นำในงาน ต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เฉลียวฉลาด มีความพร้อมและเต็มใจที่จะรับผิดชอบงาน มีทักษะ มีความยืดหยุ่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
G. Yukl (1998, p. 244)	คุณลักษณะที่จำเป็นต่อประสิทธิภาพของนักการเมืองท้องถิ่นได้แก่ ๑) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ๒) คุณลักษณะด้านแรงจูงใจ ๓) คุณลักษณะด้านความสามารถ
Bass & Stogdill, 1990 อ้างถึงใน เกียรติกำจร กุศล	คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบไปด้วย ๑.คุณลักษณะทางด้านสติปัญญา

^{๓๑} สุทธิชัย ปัญญโรจน์, “คุณลักษณะผู้นำที่ดี”. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล. Available URL: <http://oknation.nationtv.tv/blog/markandtony/2011/08/10/entry>, [๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓]

<p>(๒๕๔๓, หน้า ๒๒) Stogdill, R. M อ่างถึงใน ปารีชาติ ทองมา (๒๕๕๐, หน้า ๑๑) John W. Gardner (1990, p. 46.)</p>	<p>๒. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ๓. คุณลักษณะด้านความสามารถ คุณลักษณะที่สอดคล้องกับความหมายของนักการเมืองท้องถิ่น ในฐานะช่วยให้ผู้อื่นปฏิบัติภารกิจได้บรรลุเป้าหมายคุณลักษณะได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทางร่างกายที่สมบูรณ์ ต้องมีความฉลาด มีความสามารถในการตัดสินใจในบทบาทของตน</p>
<p>Clement, L. M.& Richard (1992.)</p>	<p>คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีของผู้นำในงาน ต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เฉลียวฉลาด และมีความเชื่อมั่นในตนเอง</p>
<p>G. Yukl (1998, p. 244)</p>	<p>คุณลักษณะที่จำเป็นต่อประสิทธิภาพของนักการเมืองท้องถิ่นได้แก่ ๑) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ๒) คุณลักษณะด้านแรงจูงใจ ๓) คุณลักษณะด้านความสามารถ</p>
<p>Stogdill, R. M อ่างถึงใน ปารีชาติ ทองมา (๒๕๕๐, หน้า ๑๑)</p>	<p>คุณลักษณะที่สอดคล้องกับความหมายของนักการเมืองท้องถิ่น ในฐานะช่วยให้ผู้อื่นปฏิบัติภารกิจได้บรรลุเป้าหมายคุณลักษณะได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้สึกไวในการรับรู้ต่อความต้องการของผู้อื่น ความเข้าใจในงานมีความริเริ่ม มีความอดทนต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ และต้องการอยู่ในฐานะที่มีอำนาจและการควบคุม</p>
<p>Bass & Stogdill, 1990 อ่างถึงใน เกียรติกำจร กุศล (๒๕๔๓, หน้า ๒๒)</p>	<p>คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบไปด้วย ๑.คุณลักษณะทางด้านสติปัญญา ๒. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ๓. คุณลักษณะด้านความสามารถ</p>

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒.๑ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

แนวความคิดของนักวิชาการและนักปกครองที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า คำนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้^{๓๒}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจาก

^{๓๒} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนต พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๒๕.

ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน^{๓๓}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน^{๓๔}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการ ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครอง ดังกล่าวนี้นี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง^{๓๕}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหาร การปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจาก การควบคุมของหน่วย การบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้ บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด^{๓๖}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครอง ทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่าจากรัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมาย และมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจการ ในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งอำนาจจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้^{๓๗}

การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผล สืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครอง ของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มี อำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง^{๓๘}

การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการ บางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ

^{๓๓} Daniel Wit, *A comparative survey of local government and administration*, (Bangkok: Kurusapha Press, 1967), p. 18.

^{๓๔} William V. Holloway, *State and Local government in the United States*. (New York, Mc Graw-Hill, 1951), pp. 101-103.

^{๓๕} John J. Clarke, *Out Line of Local government of the United Kingdom*, (London, Sir Isaac Pitman & Sons, 1957), pp. 87-89.

^{๓๖} Haris G. Montagu, *Comparative Local Government*. (Great Britain: William Brendon and Son, 1984), p. 574.

^{๓๗} Emile J. Sady อังโน อุทัย ทิรัญโต, *การปกครองท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๔.

^{๓๘} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, *การปกครองท้องถิ่น*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๗.

ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุม ของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำ ให้เกิดขึ้น^{๓๙}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจ ปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการ ปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่น นั้น ๆ^{๔๐}

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้ การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวน ประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความ เหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มี ขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็น รัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความ มั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขต ที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและ ความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการ กระจายอำนาจให้หน่วยการปกครอง ท้องถิ่นระดับใด จึงจะเหมาะสม

หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการ ปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของ องค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และ เพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่น นั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นนั้น ๆ มีองค์กรที่จำเป็นในการ บริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่าย บริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครอง ท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็น ฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร คือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงิน งบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่ เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มี งบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการ

^{๓๙} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๒.

^{๔๐} William A. Robson, Local Government, In *Encyclopedia of Social science*, (New York: The Macmillan, 1953), p. 574.

แบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อ นำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติ หน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ ๒.๘ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชวงค์ ฉายะบุตร (๒๕๓๙, หน้า ๒๕)	ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย
Daniel Wit (1967, p. 18)	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด
William V.Holloway (1951, p. 101-103)	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง
John J. Clarke (1957, p.87-89)	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการ ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด หน่วยการปกครองนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง
Haris G. Montagu (1984, p. 574)	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่

	บริหาร การปกครองท้องถิ่น
ประทาน คงฤทธิศึกษากร (๒๕๓๕, หน้า ๑๗)	การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผล สืบ เนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครอง ของรัฐ
อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๓, หน้า ๒)	การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจ ให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่น
Emile J. Sady อ่างใน อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๓, หน้า ๔)	การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครอง ทาง การเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่ารัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมาย และมีอำนาจ อย่างเพียงพอที่จะทำกิจการ ในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง

๒.๒.๒ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่ จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้

การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมา ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด^{๔๑} โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝน ให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการ ของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมี ส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็น การปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียง ประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึก ในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน^{๔๒}

^{๔๑} ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๖-๗.

^{๔๒} อนันต์ อนันตกุล, กรมการปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑), หน้า ๖-๗.

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือ การกระจายอำนาจไปในระดับ ต่ำสุดคือ รากหญ้า ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่ง ของการพัฒนากระบวนการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของ ระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งยวดอันหนึ่ง ก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น^{๔๓}

การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระ ของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้^{๔๔}

ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหา และความต้องการ ที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่า ผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการ เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไป รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุม ดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็น ผู้ที่รู้จักปัญหาและความต้องการ ของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติ ไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลง ภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

^{๔๓} ลิขิต วีระเวทิน, การกระจายอำนาจ (decentralization) และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๓.

^{๔๔} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิฆเนศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๒๘-๒๙.

การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย ในประเทศไทย ผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตะวีระ, นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ^{๔๕}

การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมจากประชาชน ในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเอง ของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระ ในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิбы่นยัดใส่ หรือกึ่งหยิбы่นยัดใส่” เกิดความคาดหวัง ทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพา ไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย^{๔๖} ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจมีข้อพึงระวังและได้กลายเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังได้กล่าวไว้แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง ของขอบเขต การกระจายอำนาจและการค้ำประกันถึงระดับความรู้ความ สามารถของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างมา และมีความน่าตั้งแต่มัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือ ได้มีการถกเถียงถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเอง มาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน แต่จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น หากจะมองรวม เป็นจุดใหญ่ ๆ แล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้น เป็นการปูพื้นฐานของการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย และการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางตอบ สนองแก้ปัญหา ด้วยตนเอง ด้วยกลไกทางการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ ฯลฯ องค์ประกอบการปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ ๘ ประการคือ^{๔๗}

สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็ง

^{๔๕} วิญญู อังคนารักษ์ และคนอื่น ๆ, กรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพมหานคร : แพรพิทยา, ๒๕๑๘), หน้า ๙๘.

^{๔๖} ลิขิต ธีรเวคิน, การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น: อีกมิติหนึ่งของอารยธรรมโลก, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๒๘), หน้า ๑๕.

^{๔๗} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๒๒.

กว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น ๒ ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ ควรมีประชากรประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น

การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชา ของหน่วยงานทางราชการงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขต ที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุง ท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับ ดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระ ในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่น จะกลายเป็น รัฐอธิปไตยไป^{๔๘} รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรม การปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือ

^{๔๘} อนันต์ อนันตกุล, *กรมการปกครองท้องถิ่นไทย*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑), หน้า ๑๐.

สถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครอง ตนเองอย่างกว้างขวาง

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น^{๕๙} จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้^{๕๐}

๑) การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวพันมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และห่วงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด^{๕๑}

๒) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน^{๕๒}

๓) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่

^{๕๙} Jack C. Plano and Others, Political Science Dictionary (Illinois: The Dry Press, 1973), p.147 อ้างใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๖.

^{๕๐} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนต พรินติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๒๘.

^{๕๑} ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๖-๗.

^{๕๒} อ้างแล้ว, หน้า ๒๙.

สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

๔) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาแตกต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

๕) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยงานปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

๖) การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

โดยสรุป ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็นสองด้วย คือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น^{๕๓}

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจในการดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน รับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเลือกขึ้นมา ดำเนินการบริหารกิจการที่เป็นบริการด้านพื้นฐานภายในท้องถิ่นโดยอิสระ แต่ก็ถูกกำกับดูแลจากรัฐบาลกลางในบางส่วนการปกครองท้องถิ่นปัจจุบันเป็นรากฐานที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครอง และบริหารงานท้องถิ่นของตนเอง ตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง การปกครองท้องถิ่นถือเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นเท่ากับยอมรับความต้องการของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นถือว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการเป็นอย่างดี เพราะต้องทำการจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นที่น่าเชื่อถือเพราะปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่นมีหลายสิ่งหลายอย่าง และสลับซับซ้อนการบริหารงานในปัจจุบันเป็นการบริหารงานภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งด้านกำลังคน กำลังเงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการ องค์การการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งผู้บริหารต้องใช้งบประมาณให้คุ้มค่าและเรียนรู้แนวทางการทำงานใหม่ ๆ โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

^{๕๓} อ่างแล้ว, หน้า ๓๒.

ตารางที่ ๒.๙ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหรือ แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชูศักดิ์ เทียงตรง (๒๕๑๘)	การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง
อนันต์ อนันตกุล (๒๕๒๑)	การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครอง ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน
ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๒๕)	การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หรือ การกระจายอำนาจ เป็นฐานเสริมสำคัญยิ่ง ของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ชวงค์ ฉายะบุตร (๒๕๓๙)	การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ
วิญญู อังคนารักษ์ และคนอื่นๆ (๒๕๑๘)	การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๑๘)	การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การพัฒนาที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง
อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๓)	ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองการปกครอง เป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

ตารางที่ ๒.๙ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อนันต์ อนันตกุล (๒๕๒๑, หน้า ๑๐)	การกระจายอำนาจและหน้าที่ การกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ
Jack C. Plano and Others อ้างใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร (๒๕๓๕, หน้า ๖)	การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง
ชูวงศ์ ฉายะบุตร (๒๕๓๘, หน้า ๒๘)	การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาล ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย
ชูศักดิ์ เทียงตรง (๒๕๑๘, หน้า ๖-๗)	การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องในการปกครอง

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

๒.๓.๑ ความหมายของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติแห่งกฎหมาย มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่เขตตำบล รับผิดชอบดูแลงานด้านบริการสาธารณะ หรืองานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

๒.๓.๒ ลักษณะของเทศบาลตำบล

ปัจจุบันจึงมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนทั้งสิ้น ๖,๖๑๖ แห่ง และมีการเปลี่ยนแปลงการแบ่งระดับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น ๓ ขนาด คือ

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ (ส่วนใหญ่จะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๑ เดิม)

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง (ส่วนใหญ่จะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๒ และ องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๓ เดิม)

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก (ส่วนใหญ่จะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๔ และ องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น ๕ เดิม)^{๕๔}

หลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการแบ่งขนาดองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) เกณฑ์ระดับรายได้

^{๕๔} กรมการส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธิตราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒.

๑.๑) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนสูงกว่า ๒๐ ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่

๑.๒) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ๖ - ๒๐ ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง

๑.๓) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า ๖ ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก

๒) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านค่าใช้จ่ายบุคลากร

๓) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคม

๓.๑) จำนวนพื้นที่

๓.๒) จำนวนประชากร

๓.๓) จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน

๓.๔) จำนวนโรงฆ่าสัตว์

๓.๕) จำนวนตลาดสด

๓.๖) จำนวนโรงงานนิคมอุตสาหกรรม

๓.๗) จำนวนโรงเรียน

๓.๘) จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๙) จำนวนโรงแรม

๓.๑๐) จำนวนศาสนสถาน

๓.๑๑) จำนวนสถานพยาบาล

๓.๑๒) จำนวนศูนย์การค้า

๓.๑๓) การประกาศให้ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเขตควบคุมอาคาร

๓.๑๔) การประกาศให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็น

ระเบียบเรียบร้อย

๓.๑๕) จำนวนวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓.๑๖) จำนวนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือด้านกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล

๓.๑๗) จำนวนโครงสร้างส่วนราชการ

๓.๑๘) จำนวนหน่วยกิจการพาณิชย์

๔) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๔.๑) ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บรายได้

๔.๒) ประสิทธิภาพด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ

๔.๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านงานบุคคล

๔.๔) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการบริการ

๕) เกณฑ์ตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาล

๕.๑) หลักนิติธรรม

๕.๒) หลักคุณธรรม

๕.๓) หลักความโปร่งใส

๕.๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน

๕.๕) หลักความรับผิดชอบ

๕.๖) ความคุ้มค่า

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวพิจารณาและให้ความเห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจทั้ง ๖ ด้าน^{๕๕} รวมมีการถ่ายโอนทั้งสิ้น ๒๔๔ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ ๕๐ กรม ใน ๑๑ กระทรวง ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีเนื้อหาของงานเกี่ยวกับ

๑.๑ การคมนาคมและการขนส่ง

๑. ทางบก อาทิ การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน การดูแล จัดตั้ง สถานีขนส่ง และการจัดการจราจรในเขตพื้นที่

๒. ทางน้ำ เช่น การบำรุงรักษาทางน้ำ การก่อสร้างและดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเทียบเรือ)

๑.๒ สาธารณูปโภค

๑. แหล่งน้ำ / ระบบประปาชนบท อาทิ การดูแล รักษา พัฒนา ซ่อมบำรุงแหล่งน้ำ และระบบประปาชนบท

๑.๓ สาธารณูปการ

๑. การจัดให้มีตลาด อาทิ การจัดให้มีและการควบคุมตลาด

๒. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

๓. การผังเมือง อาทิ การจัดทำผังเมืองรวมจังหวัด และการวางและปรับปรุงผังเมืองรวม

๔. การควบคุมอาคาร อาทิ การควบคุมอาคาร และการเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

จากงานทั้งหมดที่อยู่ภายใต้กรอบงานด้านโครงสร้างพื้นฐานข้างต้น พบว่างานที่จะมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๘๘ เรื่อง มีส่วนราชการที่ต้องถ่ายโอนภารกิจจำนวน ๑๖ กรม ใน ๗ กระทรวง

๒. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๒.๑ การส่งเสริมอาชีพ อาทิ การฝึกอบรม ส่งเสริม พัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ

๒.๒ งานสวัสดิการสังคม

๑. การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส อาชีวศึกษา พัฒนาการเด็กเล็ก การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ เป็นต้น

๒.๓ นันทนาการ

^{๕๕} แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒., สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๘, หน้า ๑๘-๒๐.

๑. การส่งเสริมการกีฬา อาทิ การจัดหาอุปกรณ์กีฬา การก่อสร้าง บำรุงรักษา สนามกีฬา

๒. การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อาทิ การบริหารจัดการ ดูแล บำรุงรักษาสวนสาธารณะ

๒.๔ การศึกษา

๑. การจัดการศึกษาในระบบ อาทิ การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน หรือปฐมวัย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาสงเคราะห์

๒. การศึกษานอกระบบ อาทิ การบริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ และการจัดการศึกษาระดับเขต งานห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

๒.๕ การสาธารณสุข

๑. การสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล อาทิ การส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต และการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก การพัฒนาอนามัยบนพื้นที่สูง

๒. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ อาทิ การควบคุมโรคติดต่อ งานสนับสนุนเงินอุดหนุนในการสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน ค่าส่งคนสงเคราะห์และค่าฌาปนกิจ

การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและที่อยู่อาศัย อาทิ การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย งานที่จะมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๑๐๒ เรื่อง มีส่วนราชการที่ต้องถ่ายโอนภารกิจจำนวน ๒๗ กรม ใน ๗ กระทรวง

๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

๑. การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน อาทิ งานตรวจมาตรา ชั่ง ตวง วัด และการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคแก่ผู้บริโภค

๒. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อาทิ การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาทิ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น

๔. การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาทิ การทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน และงานจัดทะเบียนสัตว์พาหนะ

สรุปแล้วจะพบว่างานที่จะมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๑๘ เรื่อง มีส่วนราชการที่ต้องถ่ายโอนภารกิจจำนวน ๙ กรม ใน ๖ กระทรวง

๖. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. การจัดการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ อาทิ การบำรุงรักษาโบราณสถาน

๒. การจัดการดูแลพิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุ

สรุปแล้วจะพบว่างานที่จะมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๒ เรื่อง มีส่วนราชการที่ต้องถ่ายโอนภารกิจจำนวน ๑ กรม ใน ๑ กระทรวง

๒.๔ หลักอภินิหารธรรม ๗

ผู้วิจัยได้เลือกนำหลักอภินิหารธรรม ๗ มาเป็นหลักธรรมสำหรับประยุกต์ใช้กับบทบาทของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งหลักอภินิหารธรรม ๗ หมายถึง “ธรรมอันเป็นเหตุแห่งความไม่เสื่อม” หรือหมายความว่า “ไม่เป็นเหตุแห่งความหายนะ” ดังมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักอภินิหารธรรม ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ ความเป็นมาของหลักอภินิหารธรรม

วัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์ แคว้นมคธ ทูลถามเรื่อง พระเจ้าอชาตศัตรู เวเทหิบุตรมีพระประสงค์จะเสด็จไปปราบแคว้นวัชชี พระผู้มีพระภาครับสั่งเรียกพระอานนท์มาตรัสถามเรื่องอภินิหารธรรมทั้ง ๗ ข้อ คือ ๑. เจ้าวัชชีหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ๒. เจ้าวัชชีพร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันเล็กประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงกระทำ ๓. เจ้าวัชชีไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ๔. เจ้าวัชชีเคารพนับถือผู้ใหญ่ในแคว้นวัชชี ๕. เจ้าวัชชีไม่อุคคร่าขึ้นใจกุลสตรีหรือกุลกุมารี ๖. เจ้าวัชชีสักการเคารพนับถือบูชาเจดีย์ในแคว้นวัชชี ๗. เจ้าวัชชีจัดการรักษาคุ้มครองป้องกันพระอรหันต์ทั้งหลายด้วยความชอบธรรม トラปาโตที่พวกวัชชีรักษาขอปริยานิหารธรรมทั้ง ๗ ข้อนี้ เจ้าวัชชีพึงได้แต่เจริญอย่างเดียว ไม่มีความเสื่อมเลย^{๕๖} มหาปรินิพพานสูตร คัมภีร์ที่ฆนิกาย มหาวรรค ได้กล่าวถึงหลักอภินิหารธรรม ๗ ประการ ๕ หมวด ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ภิกษุทั้งหลายในสมัยใกล้จะดับขันธปรินิพพาน นอกจากนี้แล้วหลักอภินิหารธรรมยังปรากฏอยู่ในคัมภีร์อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต ข้อความที่เป็นข้อธรรมเหมือนกันทั้ง ๕ หมวดตรงกับข้อความที่นำมาในมหาปรินิพพานสูตร มีข้อแตกต่างกันตรงที่ข้อความปรารภการแสดงอภินิหารธรรม ในมหาปรินิพพานสูตรเป็นข้อความต่อเนื่องจากการที่พระพุทธองค์ประทับอยู่บนภูเขาศิชมภู พระเจ้าอชาตศัตรูทรงส่งวัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์มาเข้าเฝ้ากราบทูลเรื่องที่พระองค์จะยกทัพไปย่ำยีพวกวัชชี แล้วพระพุทธองค์ทรงแสดงราชอภินิหารธรรม^{๕๗} แก่พระอานนท์ เมื่อวัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์ทูลลากลับไป พระพุทธองค์มีรับสั่งกับพระอานนท์เพื่อแจ้งให้ภิกษุทั้งหมดที่พักอยู่ในกรุงราชคฤห์มาประชุมที่อุปัฏฐานศาลา แล้วท่านพระอานนท์ได้นิมนต์ภิกษุทั้งหมดมาประชุมกัน จากนั้นได้เข้ากราบทูลให้พระพุทธองค์ทรงทราบ พระองค์ได้เสด็จไปยังอุปัฏฐานศาลาแสดงอภินิหารธรรม^{๕๘} แก่ภิกษุทั้งหลายเป็นข้อความที่เป็นเหตุการณ์ติดต่อกัน ส่วนในคัมภีร์อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต พระสังคีติกายจารย์ท่านกล่าวแบบกว้างๆ ว่าพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ภูเขาศิชมภูได้แสดงอภินิหารธรรมแก่ภิกษุทั้งหลาย อภินิหารธรรม ๗ ประการ ๕ หมวด พระสังคีติกายจารย์ได้แยกเป็น ๕ สูตร ตั้งชื่อสูตรว่า ๑. ปฐมสัตตกสูตร ๒. ทุตติยสัตตกสูตร ๓. ตติยสัตตกสูตร ๔. โภชณังคสูตร ๕. สัจญญาสูตร ต่อจากวัสสการสูตร คือข้อความตอนที่วัสสการ พราหมณ์มหาอำมาตย์เข้าเฝ้า ซึ่งท่านจัดเป็นสูตรหนึ่งเรียงลำดับไว้ก่อน ระบุสถานที่แสดงเฉพาะ ปฐมสัตตกสูตร ส่วนสูตรที่ ๒ - ๕ ไม่ระบุ คล้ายกับเป็นต่างเหตุการณ์ต่างวาระกัน

๒.๔.๒ ความหมายของหลักอภินิหารธรรม

จากการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของหลักอภินิหารธรรมมีนักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

^{๕๖} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๓๔-๑๓๕/๗๘.

^{๕๗} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๓๔ - ๑๓๕/๗๘ - ๘๑.

^{๕๘} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๔๐/๘๗ - ๘๘.

อรรถกถาที่ขนิทาย มหาวรรค ได้ระบุความหมายของหลักอภิธานิยธรรมว่า ธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความเจริญโดยส่วนเดียว ไม่มีความเสื่อม มี ๒ ประเภท คือ ราชอภิธานิยธรรม และอภิขุอภิธานิยธรรม^{๕๙}

เป็นธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว ชื่อว่า อภิธานิยธรรม^{๖๐}

อภิธานิยธรรม หมายถึง “เป็นธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง”^{๖๑}

อภิธานิยธรรม หมายถึงเป็นหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว^{๖๒}

สรุปได้ว่า หลักอภิธานิยธรรม ธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความเจริญโดยส่วนเดียว ไม่มีความเสื่อม สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง มี ๒ ประเภท คือ ราชอภิธานิยธรรม และอภิขุอภิธานิยธรรม

๒.๔.๓ องค์ประกอบของหลักอภิธานิยธรรม

หากจะวิเคราะห์ “อภิธานิยธรรม ๗” ซึ่งกษัตริย์แห่งแคว้นวัชชี ซึ่งรวมกันเรียกว่า กษัตริย์ลิจจวี ใช้เป็น “ธรรมาภิบาล” ในการบริหารองค์กรแล้ว พบว่า ธรรมะทั้ง ๗ ชั้นนั้นเป็นข้อปฏิบัติซึ่งจะเสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันอย่างมั่นคงในองค์กรใดๆ ก็ตามที่ประพฤติด้อย่างสม่ำเสมอและมั่นคง^{๖๓}

อภิธานิยธรรม ๗ เป็นหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว^{๖๔} ดังนี้

๑. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ พบปะปรึกษาหารือกิจการงาน (ที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน) โดยสม่ำเสมอ

๒. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันกระทำกิจทั้งหลายที่พึงทำร่วมกัน

๓. ไม่ถืออำเภอใจใคร่ต่อความสะดวก บัญญัติวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติกันไว้แล้ว และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมนุญ

^{๕๙} ที.ม. (ไทย) ๒/๑๓๔-๑๓๖/๑๑๖-๑๒๘.

^{๖๐} สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สารานุกรมพระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๑.

^{๖๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๒๗, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๒๘๙.

^{๖๒} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), ธรรมนุญชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : จันทรเพ็ญ, ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

^{๖๓} วคิน อินทสระ, หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาการพิมพ์ ๒๕๕๔): หน้า ๓๒-๓๕.

^{๖๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), ธรรมนุญชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : จันทรเพ็ญ, ๒๕๕๐), หน้า ๒๖-๒๗.

๔. ท่านผู้ใดเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์ยาวนาน ให้เกียรติเคารพนับถือ ท่านเหล่านั้นมองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง

๕. ให้เกียรติและคุ้มครองกุลสตรี มิให้มีการข่มเหงรังแก

๖. เคารพสักการบูชาเจดีย์ ปูชียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติ อันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำเร้าให้ทำดี และเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลย พิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี

๗. จัดให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิตผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านโดยผาสุก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอถึงหลักอภิธานิธรรม ๗ โดยแยกออกเป็นในแต่ละข้อเพื่อทำความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

๑. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

อภิธานิธรรม ๗ ประการนี้ ถือเป็นธรรมที่ปฏิบัติแล้วจักไม่นำไปสู่ความเสื่อม จักไม่เกิดความหายนะแห่งองค์กร คือ จะมีแต่ความเจริญ ในหัวข้อเรื่องการประชุม ในหนังสือ การคณะสงฆ์และการพระศาสนา ซึ่งน่าจะได้ยกมาเป็นความรู้และเพื่อเป็นข้อสนับสนุน อภิธานิธรรม ๗ ประการ ใน

ข้อที่ ๑ หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ไว้ดังนี้^{๖๕}

การประชุมนั้น แม้จะมีมากก็ตาม แต่พอสรุปโดยลักษณะเป็น ๖ ข้อ

๑. การประชุมปรึกษาหารือหรือพิจารณาหรือเพื่อรับทราบ
๒. ประชุมชี้แจง สั่งการ มอบงานหรือนโยบาย
๓. ประชุมอบรมหรือประชุมเชิงวิชาการ หรือเชิงปฏิบัติการ
๔. ประชุมสัมมนา
๕. ประชุมปฏิบัติภารกิจ
๖. ประชุมสังสรรค์หรือสร้างสรรค์ความสามัคคี

๑. ลักษณะที่ ๒ หมายถึง การประชุมที่จัดขึ้น

๑. เพื่อแนะนำชี้แจงเรื่องที่ควรแนะนำชี้แจง
๒. เพื่อสั่งการในเรื่องที่ควรสั่งการ
๓. เพื่อมอบงานใด ๆ ให้รับไปปฏิบัติ
๔. เพื่อให้รับทราบนโยบาย

๒. ลักษณะที่ ๓ หมายถึง การประชุมผู้ได้บังคับบัญชาหรือกลุ่มชนอื่น

๑. เพื่ออบรมให้ได้รับความรู้ในเชิงวิชาการ
๒. เพื่อฝึกอบรมให้เกิดทักษะในการปฏิบัติการ

๓. ลักษณะที่ ๔ หมายถึง การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เรื่องใดเรื่องหนึ่งทั้ง

ที่อยู่ในวงงานรับผิดชอบหรือเรื่องโดยทั่วไปเพื่อหาข้อสรุป แต่ผลของการประชุมเป็นเพียงข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้ เพื่อให้รับทราบนโยบาย

^{๖๕} พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปยุโต), การคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาเถรสมาคม, ๒๕๕๘), หน้า ๒๓.

๔. ลักษณะที่ ๕ หมายถึง การประชุมที่ร่วมกันกระทำกรณียกิจ ทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งในกรณียกิจทั่วไป

๕. ลักษณะที่ ๖ หมายถึง การประชุมพบปะสังสรรค์

๑. เพื่อให้เกิดความสนิทสนมกลมเกลียวกัน
๒. เพื่อให้เกิดพลังแห่งความสมัครสมานสามัคคีการประชุมทุกลักษณะ ย่อมมีวัตถุประสงค์เป็น ๖ คือ

๑. เพื่อยุติหรือชี้/ขาดปัญหาใด ๆ
๒. เพื่อให้รับทราบนโยบาย คำชี้แจง คำสั่ง หรือแนวทางการปฏิบัติ
๓. เพื่อพัฒนาทางวิชาการและการปฏิบัติ
๔. เพื่อวิจัยข้อมูลและหาข้อสรุป
๕. เพื่อดำเนินภารกิจในความรับผิดชอบ
๖. เพื่อสร้างสรรค์ความสามัคคีแต่เมื่อย่นให้สั้นลง คงได้ ๒ คือ
 ๑. เพื่อป้องกันความเสื่อม
 ๒. เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้า

สรุป“อภิปรายธรรม” คือ ป้องกันความเสื่อม และเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้า จึงนับว่าอภิปรายธรรมนั้นควรค่าแก่การที่จะเป็นที่สนใจ ในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ยึดเป็นธรรมาภิบาลในองค์กรที่ทรงคุณค่ายิ่ง

หลักการประชุมกันเองเนื่องนิตย คือ การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย คือธรรมข้อแรกในหลักอภิปรายธรรม ๗ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ให้ไว้ และดูเหมือนคนทำงานในยุคสมัยนี้ก็นิยมการประชุมกันเป็นนิตยเพราะเป็นการได้พูดคุยกันบ่อย ๆ งานก็จะก้าวหน้าไปด้วยดี นอกจากนี้การประชุมกันเนื่องนิตยยังเป็นการสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความรู้ ระดมสติปัญญาในการสร้างสรรค์ สิ่งใหม่หรือเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ^{๖๖}

การประชุมกันเนื่องนิตย คือ การประชุมรวมหมู่คณะเป็นเนื่องนิตย ถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงรักษาองค์กร ให้มีอุดมการณ์ร่วมกันในระยะยาว ทั้งนี้เพราะการรวมกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาจะทำให้ สมาชิกขององค์กรเกิดความรู้สึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. รู้สึกว่าตนเป็นเจ้าขององค์กร
๒. รู้สึกว่าตนมีโอกาสในการสร้างสรรค์องค์กร
๓. รู้สึกว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบองค์กร

องค์กรใดที่สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีทั้ง ๓ ประการนี้ ย่อมจะนำไปสู่ความมีอุดมการณ์ เป็นหนึ่งเดียวกัน และพร้อมที่จะพิทักษ์ปกป้องรักษาองค์กร อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ แม้แต่ชีวิตก็อุทิศให้กับองค์กรได้ นี่คือนิยามของการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ของหมู่สงฆ์ ซึ่งทำให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคงอยู่ในโลกนี้ยาวนานกว่าสองพันห้าร้อยปีแล้ว^{๖๗}

^{๖๖} ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และ ปารีชาติ สถาปิตานนท์, การประชุมอย่างสร้างสรรค์, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง, ๒๕๕๓), หน้า ๔๕.

^{๖๗} พระภิกษุวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว), ความรู้ประมาณ ฐานรากของพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : พีพี พรินต์ติ้ง, ๒๕๕๘), หน้า ๑๙.

๒. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม

การประชุมพร้อมเพรียงกัน คือ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียง และเมื่อถึงตอนทำงานก็ต้องทำงานของส่วนรวมให้ดี^{๖๘}

อุปนิทานธรรมข้อที่ ๒ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันทำกิจที่จะพึงทำ ความพร้อมเพรียงกันของหมู่คณะทั้ง ๓ วาระนี้ คือการแสดงออกถึงเอกภาพของหมู่คณะ หรือความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกันของสมาชิกทั้งหมู่คณะ ยินดีเต็มใจที่จะร่วมเป็นร่วมตายกันทั้งในยามทุกข์และในยามสุขเพื่อแบกรับภารกิจ ของหมู่คณะให้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลาขณะเดียวกันหากในยามใด ที่มีภัยอันตรายมากล้ากราย สมาชิกทั้งหมดต่างก็พร้อมใจกันพิทักษ์รักษาองค์กรให้ผ่านพ้น อุปสรรคและวิกฤตอันตรายไปได้อย่างปลอดภัยและสง่างาม โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ลำบากใดๆ ทั้งสิ้นนี่คืออานุภาพแห่งความเป็นเอกภาพของหมู่คณะ ซึ่งทำให้องค์กร มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นยืนยาวมาจนถึงปัจจุบัน^{๖๙}

การพร้อมกันประชุมและพร้อมกันเลิกประชุม คือ เมื่อมีการประชุมก็ควรร่วมกันประชุมพร้อมกัน เลิกประชุมก็เลิกพร้อมกัน ไม่หนีประชุม รับผิดชอบต่อประชุมก็อยู่จนเลิกไม่ใช่รับผิดชอบต่อประชุมเสร็จก็หายไป จะได้ว่าเขาประชุมกันเรื่องอะไร มอบหมายภารกิจอะไร ให้ใครบ้างจะได้ติดตามงานกันได้ถูกต้องข้อนี้ทำได้ (แต่ยาก) องค์กรไหน ๆ ก็เข้มแข็ง^{๗๐}

๓. ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิม

การไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิม คือ สิกขาบททุกข้อที่ทรงบัญญัติไว้แล้ว ใครๆ ไม่พึงถอน คือไม่ตัดออก ไม่ยกเลิก แม้บางข้ออาจไม่เหมาะแก่กาลสถานที่ ก็มีพระพุทธานุญาตพิเศษไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องถอนสิกขาบทใดๆ ทั้งสิ้นเหมือนกฎหมายทางพระราชอาณาจักร ใครๆ ไม่พึงถอน เพราะถ้าต่างคนต่างเลิกถอนสิกขาบทที่ทรงบัญญัติไว้ ตามความต้องการของตนๆ ผลสุดท้ายไม่มีอะไรเหลือเป็นหลักไว้ควบคุมหมู่คณะ พระศาสนาก็ย่อมตั้งอยู่ไม่ได้ เหมือนกฎหมาย ถ้าต่างคนต่างถอนที่ละมาตรา ไม่ซ้ำทั้งหมดประเทศชาติบ้านเมืองไม่มีกฎหมาย ก็เหมือนบ้านเรือนไม่มีชื่อไม่มีแป ก็มีแต่พินาศ^{๗๑}

การไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ ไม่ล้มล้างสิ่งที่มีบัญญัติ คือ ถือปฏิบัติมั่นตามสิกขาบทที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้ว่า สำหรับข้อนี้ ถือเป็นความมั่นคงสูงสุดของพระพุทธศาสนา เปรียบเหมือนประเทศชาติ จะมั่นคงสูงสุดก็ต้องมีบทบัญญัติที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นแม่บทกฎหมายสูงสุดที่ทุกคน

^{๖๘} พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต), **อุปนิทานธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : หจก. ดวงกมลปรีณิตัง, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐.

^{๖๙} พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว), **ความรู้ประมาณ ฐานรากของพระพุทธศาสนา**, กรุงเทพมหานคร : พีพี พรินตัง, ๒๕๕๘), หน้า ๒๐.

^{๗๐} คิน อินทสระ, **หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒-๓๕.

^{๗๑} พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), **อธิบายธรรมวิภาค**, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘๔-๑๘๕.

ต้องยึดถือปฏิบัติตามนั้น ใครจะละเมิดมิได้ จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามใจชอบมิได้ เพราะรัฐธรรมนูญคือโครงสร้างของระบอบการปกครองประเทศ การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามใจชอบ ก็คือการ ทลายโครงสร้างระบอบการปกครองของประเทศโดยตรง ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความสับสนวุ่นวาย ไร้ระเบียบวินัยขึ้นในสังคมและประเทศชาติ อันจะนำพาบ้านเมืองไปสู่ ความล่มสลายในที่สุด พระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมอบไว้ให้เป็นศาสดาแทนพระองค์ก็เปรียบได้กับรัฐธรรมนูญของพระพุทธศาสนา การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระธรรมคำสอนตามใจชอบ ย่อมเป็นการทำลายโครงสร้าง ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาโดยตรง เป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติผิดๆ ขึ้นในหมู่สงฆ์ซึ่งจะยังผลให้พุทธบริษัททั้งหลาย สิ้นศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วเกิดสิ่งเลวร้ายตามมาอีกมากมายจนกระทั่งทำให้พระพุทธศาสนา ต้องสูญหายไปจากโลกนี้โดยปริยาย ดังนั้น หมู่สงฆ์ทั้งหมดจำเป็นต้องตั้งใจศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรมวินัยให้ครบถ้วน ทั้ง ๓ ประการ คือ ปรีชาปฏิบัติ และปฏิเวธ ชนิดอุทิศชีวิตเป็นเดิมพัน เพื่อให้ประจักษ์แจ้งในอริยมรรค อริยผล ระดับต่างๆ ในพระพุทธศาสนาด้วยตนเอง แม้เพียงระดับต้นก็ตาม ซึ่งย่อมจะสามารถค้ำจุนพระพุทธศาสนาให้ยืนยงมั่นคงต่อไปได้โดยไม่อันตรธานหายไปจากโลกนี้คือ อานาภาพของการรักษาพระธรรมวินัยไว้ด้วยการศึกษาและปฏิบัติของหมู่สงฆ์พร้อมกันทั้งแผ่นดิน ซึ่งจะยังผลให้พระพุทธศาสนา มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นจากการ ทำหน้าที่เผยแผ่อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ของหมู่สงฆ์

๔. มีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา

การให้ความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา คือ อปริหานิยธรรมข้อที่ ๔ ให้ความเคารพภิกษุที่เป็นประธานสงฆ์ และรับฟังถ้อยคำของท่านสำหรับข้อนี้ มุ่งใช้การเคารพนับถือซึ่งกันและกันเป็นหัวใจในการปกครองสงฆ์กล่าวคือ ในพระภิกษุสงฆ์หมู่หนึ่งๆ ที่บวชกันมานาน จะประกอบด้วยสมาชิก ๔ ประเภท คือ ๑. พระเถระผู้บวชมานานและมีอายุมาก ๒. พระเถระผู้มีพรรษามาก ๓. พระอุปัชฌาย์ ผู้เป็นสังฆบิดร ๔. สังฆปริณายกผู้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหัวหน้า และมีอำนาจในการปกครองสงฆ์หมู่หนึ่ง การที่สงฆ์ยังปกครองกันอยู่ได้ ก็เพราะอาศัยความเคารพอยู่ ๒ สถานะ คือ ๑. ในด้านการปกครอง ก็อาศัยความเคารพนับถือเชื่อฟังตามฐานะของท่านผู้มีอำนาจที่ได้รับการ แต่งตั้งนั้น ๒. ในด้านความประพฤติ ก็อาศัยความเคารพเชื่อฟังท่านผู้มีอายุพรรษามากกว่า ผู้สามารถเป็นต้นแบบความประพฤติให้กับเราได้ ดังนั้น การปฏิบัติด้วยความเคารพนับถือ และเชื่อฟังถ้อยคำของพระเถระผู้ใหญ่เช่นนี้ ย่อมทำให้การปกครองสงฆ์มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงเพราะมีพระเถระผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ เป็นต้นแบบด้านความประพฤติ เป็นผู้ชี้แนะ และเป็นต้นแบบด้านการปฏิบัติธรรม เพื่อการบรรลุมรรคผลนิพพาน นี่คือนานาภาพของการปฏิบัติต่อกัน ด้วยความเคารพและให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน ย่อมทำให้พระพุทธศาสนา มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น^{๗๒}

การให้ความเคารพนับถือต่อบังคับบัญชา คือ องค์กรใด ๆ ย่อมมีผู้นำหากเราให้เกียรติผู้นำ เชื่อฟังกัน ปฏิบัติตามความคิด (ที่ดีที่ถูกต้อง) ของผู้นำ เดินไปในกรอบในทิศทางเดียวกัน ไม่หลงหลอผู้ผู้นำ ความมั่นคงในองค์กรก็เกิดขึ้น^{๗๓}

การให้ความเคารพต่อผู้บังคับบัญชา คือ เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเจริญก้าวหน้าในอาชีพ โดยอาจส่งไปอบรม สัมมนา คั้นคว้าวิจัย สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนได้ทำงานที่เหมาะสม

^{๗๒} พระภควานาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว), ความรู้ประมาณ ฐานรากของพระพุทธศาสนา, กรุงเทพมหานคร : พีพี พรินติ้ง, ๒๕๕๘, หน้า ๒๑.

^{๗๓} วศิน อินทสระ, หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒-๓๕.

แก่ตนทั้งด้านความสามารถ และบุคลิกภาพ เพื่อให้งานได้ด้วยดี และมีความสุขในงาน สื่อสารกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน เมื่อต้องการให้ทำงานใด หรือปฏิบัติอย่างไร และหลีกเลี่ยงการสื่อสาร ทางเดียวให้มากที่สุด รักษาผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ทุกคนอยู่ได้อย่างไม่ลำบาก และเป็นสุข ซึ่ง จะเป็นแรงจูงใจ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสียสละ และทำประโยชน์ให้ หน่วยงานเพิ่มขึ้นยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ปรากฏแก่ผู้อื่นเมื่อเขาทำดี แต่เมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นควรเชิญเข้าพบ พูดคุยกันเป็น การส่วนตัว ใน บรรยากาศของความจริงใจ^{๗๔}

๕. ให้ความเคารพต่อเพศสตรี

การให้ความเคารพต่อเพศสตรี คือ ไม่ทำไม่พูด ไม่คิดอะไรตามอำนาจของความอยาก อันธรรมา ปุถุชนทุกคนยังมีตัณหา คือ ความอยากจึงจำเป็นต้องระวังตน คอยข่มจิตตน อดทนต่อความอยาก ไม่ปล่อย จิตให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจความอยากนั้นเมื่อควบคุมจิตได้ ก็ไม่ทำ ไม่พูด ไม่คิดด้วยอำนาจความอยาก ก็ชื่อ ว่าไม่ลู่อำนาจแก่ความอยาก ก็มีแต่ความเจริญ^{๗๕}

การให้ความเคารพต่อเพศสตรี คือ ข้อนี้สำคัญมิใช่น้อยเพราะเตือนเพราะห้ามมิให้ล่วงเกินบุตร ภริยาของใคร เรื่องบุตรภริยาของผู้ร่วมงาน ของคนอื่น ควรให้เกียรติกัน ไม่นินทาว่าร้าย หรือพูดถึงกันในทาง ไม่ดี เรื่องนี้ เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญในองค์กรใดๆ ก็ตาม หากเว้น หากละ ไม่ปฏิบัติเช่นนี้เสียได้ ย่อม มีแต่ความสงบ ย่อมมีแต่ความสามัคคี อย่าลืมนึกว่า ลูกเมีย มีอิทธิพลต่อจิตใจของทุกคน การให้ร้าย การ นินทาว่ากล่าว มีผลกระทบต่อผู้นำ และบุคลากรในองค์กร องค์กรใดมีเรื่องเช่นนี้มากๆ ย่อมขาดความ มั่นคง^{๗๖}

๖. ให้ความเคารพต่อสถานที่

การให้ความเคารพต่อสถานที่สำคัญของหน่วยงาน คือ คนไทยส่วนมากนับถือถึงความสำคัญ ของสถานที่ที่อยู่ไม่ว่าจะเป็นบ้าน หรือที่ทำงาน หากใครไม่เชื่อถือใครดูถูกของที่คนอื่นในองค์กรเขาเชื่อถือ หรือเช่นไหว้ บูชากราบไหว้อยู่ก็ต้องเกิดอาการขัดใจกันองค์กรก็อยู่ไม่ได้ ข้อนี้หมายรวมไปถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนา ซึ่งคนในองค์กรจักต้องให้เกียรติกัน ไม่หลบหลู่ของของใคร ถือเป็น ธรรมาภิบาลที่ต้องใช้จิตวิทยาเข้ามาช่วยเป็นอย่างยิ่ง^{๗๗}

๗. ให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือน

การให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือน คือ ในองค์กรแต่ละแห่งในบ้านเมืองในชาติ แต่ละ ชาติย่อมมีคนดี คนอาวูโส มีคนสำคัญ ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ยิ่งต่อองค์กรนั้นๆ บุคคลเหล่านี้ ถือ เป็นหลักขององค์กร ซึ่งเป็นขุมความคิด ขุมประสบการณ์เป็นสิ่งอันทรงคุณค่าขององค์กร ซึ่งถือเป็นธรรม ปฏิบัติที่ก่อให้เกิดรากฐานอันมั่นคงขององค์กร^{๗๘}

^{๗๔} นันทรัตน์ จำปาแดง, **การเป็นลูกน้องที่ดี**, (กรุงเทพมหานคร : วังอักษร, ๒๕๕๘), หน้า ๒๗.

^{๗๕} พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), **อธิบายธรรมวิภาค**, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราช วิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘๖.

^{๗๖} วศิณ อินทสระ, **หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราช วิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๓๒-๓๕.

^{๗๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๒-๓๕.

^{๗๘} อ้างแล้ว, หน้า ๓๒-๓๕.

การต้อนรับและสร้างความประทับใจและค่านิยมแก่ผู้ที่มาเยือน คือ ควรจัดสถานที่ให้เหมาะสมให้ความเอาใจใส่ต่อผู้มาติดต่อ การเตรียมการล่วงหน้าสำหรับผู้มาติดต่อ ควรเตรียมเอกสารให้พร้อม การต้อนรับผู้มาติดต่อที่นัดหมายไว้ล่วงหน้า ควรเอ่ยชื่อได้อย่างถูกต้อง การสนทนากับผู้มาติดต่อ ควรสนทนาในเรื่องทั่ว ๆ ไป การแนะนำ (Introductions) การชี้แจงหวัหะ ควรใช้วิธีการชี้แจงหวัหะที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ การรักษาเวลานัดหมายไม่ให้ล่วงเลยเวลาจนเกินไป การขอเข้าพบของพนักงานในหน่วยงาน หากผู้บังคับบัญชาไม่ว่าง ควรบอกให้เขากลับไปยังแผนกของตนเองก่อน ควรจัดทำสมุดทะเบียนผู้มาติดต่อให้เรียบร้อย เพื่อเป็นหลักฐานประจำวัน^{๗๙}

สรุปได้ว่า อปรีหานิยธรรม ๗ เป็นหลักการร่วมรับผิตชอบ คือ หมั่นประชุมกันเนื่องนิตยัพบปะปรึกษาหารือกิจการงาน พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม ไม่ถืออ้าเออใจใครต่อความสะดวก ให้เกียรติเคารพนับถือ ให้เกียรติและคุ้มครองกุลสตรี ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านวินัยและรักษาวินัย และด้านการออกจากราชการ

ตารางที่ ๒.๑๐ แนวคิดเกี่ยวกับหลักอปรีหานิยธรรม ๗

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๕๗)	อปรีหานิยธรรม หมายถึง “เป็นธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสียม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหราบ้านเมือง
วคิน อินทสระ (๒๕๕๔)	ธรรมะทั้ง ๗ ชั้นนั้นเป็นข้อปฏิบัติซึ่งจะเสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันอย่างมั่นคงในองค์กร
พระธรรมปริยัติโสภณ (๒๕๕๘)	อปรีหานิยธรรม ๗ ประการนี้ ถือเป็นธรรมที่ปฏิบัติแล้วจักไม่นำไปสู่ความเสียม จักไม่เกิดความหายนะแห่งองค์กร คือ จะมีแต่ความเจริญ
ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (๒๕๕๗)	การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตยั คือ ธรรมข้อแรกในหลักอปรีหานิยธรรม ๗ การประชุมกันเป็นการได้พูดคุยกันบ่อยๆ งานก็จะก้าวหน้าไปด้วยดี
พระภวานาวิริยคุณ (๒๕๕๘)	การประชุมกันเนื่องนิตยั คือ การประชุมรวมหมู่คณะถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงรักษาองค์กรให้มีอุดมการณ์ร่วมกันในระยะยาว

๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

๒.๕.๑ ประวัติและข้อมูลสภาพทั่วไป

ประวัติความเป็นมา ตำบลนาหนด มีราษฎรจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่มีต้นหนาดขึ้นอยู่มากมาย จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านนาหนด" เดิมขึ้นการปกครองกับตำบลฝั่งแดง และได้แยกมาตั้งเป็นตำบลนาหนดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เทศบาลตำบลนาหนด เดิมเป็น

^{๗๙} สมศรี มงคลชัย, การบริการที่ดี, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิงอักษร, ๒๕๕๕), หน้า ๒๒.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนาด ซึ่งได้รับการยกฐานะมาจากสภาตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

วิสัยทัศน์ เทศบาลตำบลนาหนาด

นาหนาดตำบลน่าอยู่ มุ่งสู่ชุมชนปลอดภัย พัฒนาตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี มีเศรษฐกิจเชื่อมโยงอาเซียน

๒.๕.๒ เขตพื้นที่การปกครอง

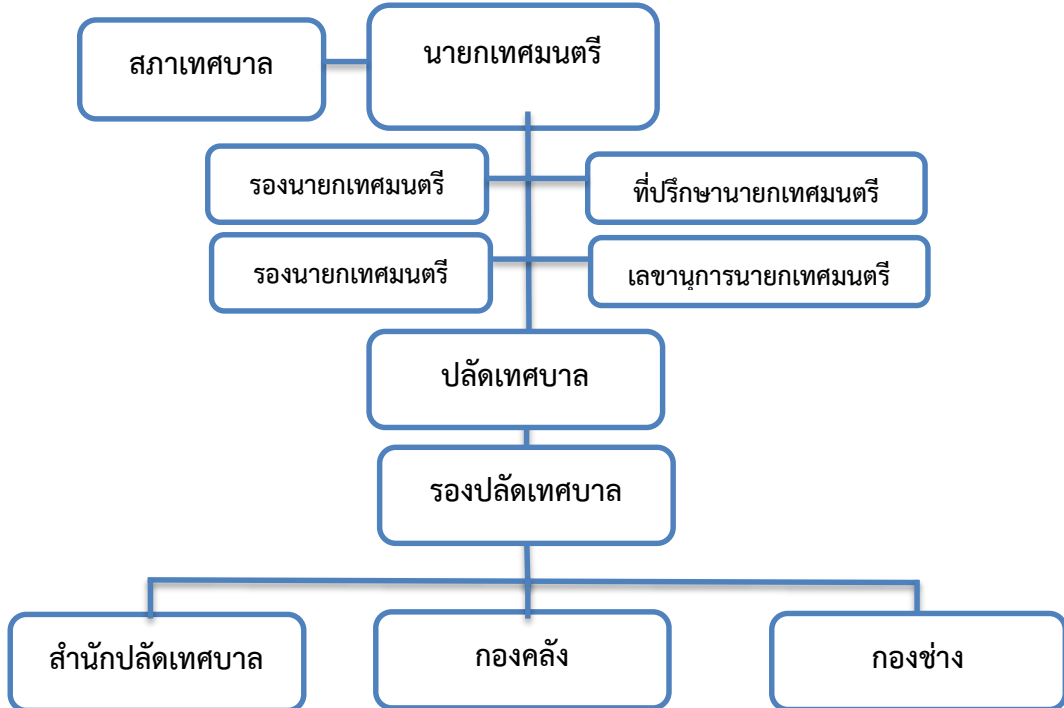
เทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีการแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑ ตำบล ๑๐ ชุมชน ได้แก่

ตารางที่ ๒.๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้^{๘๐}

ตำบล	ชุมชน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		รวม ประชากร
			ชาย	หญิง	
ตำบลนาหนาด	ชุมชน หมู่ที่ ๑	๑๐๗	๒๐๒	๒๑๐	๔๑๒
	ชุมชน หมู่ที่ ๒	๑๙๒	๒๙๑	๒๙๘	๕๘๙
	ชุมชน หมู่ที่ ๓	๒๕๔	๔๒๘	๓๗๔	๘๐๒
	ชุมชน หมู่ที่ ๔	๑๘๙	๓๓๗	๒๗๖	๖๑๓
	ชุมชน หมู่ที่ ๕	๑๐๖	๑๔๕	๑๔๒	๒๘๗
	ชุมชน หมู่ที่ ๖	๑๖๐	๓๑๘	๓๒๔	๖๔๒
	ชุมชน หมู่ที่ ๗	๘๙	๑๗๐	๑๖๖	๓๓๖
	ชุมชน หมู่ที่ ๘	๑๘๙	๓๐๖	๒๘๓	๕๘๙
	ชุมชน หมู่ที่ ๙	๑๕๒	๓๑๘	๒๗๐	๕๘๘
	ชุมชน หมู่ที่ ๑๐	๑๓๐	๒๕๕	๒๐๒	๔๕๗
	รวม	๑,๕๖๘	๒,๗๗๐	๒,๕๔๕	๕,๓๑๕

^{๘๐} ข้อมูลตาม สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๑ (อัดสำเนา)

๒.๕.๓ โครงสร้างการบริหารงานเทศบาล ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ โครงสร้างการบริหารงาน เทศบาลตำบลนาหนาด^{๔๑}

^{๔๑} อ่างแก้ว, [คืนเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒].

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัย ดังต่อไปนี้

นิภาพร รัตนปริยานุช ศึกษาเรื่อง “ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี” ซึ่งสรุปได้ว่า ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนา สาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเมืองและการบริหาร ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี ไม่แตกต่างกัน แต่ในขณะที่ประชาชน ที่มีเพศ รายได้ อายุ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๘๒}

วุฒิกกร สุวิทย์พันธ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือ ศรัทธาและยอมรับ รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา และ ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมาเป็นลำดับสุดท้ายคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ตามลำดับ ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนมีระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานครอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕^{๘๓}

^{๘๒} นิภาพร รัตนปริยานุช, “ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

^{๘๓} วุฒิกกร สุวิทย์พันธ์ “ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘).

เกศสุตา โภคานิตย์ และ กีฬา หนุยศ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ” วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ พ.ศ.๒๕๖๐ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียวในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง ๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและ การท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียวในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามเพศมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๘๔}

โรจนินทร์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ททรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านระบบการศึกษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการบริการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย ตามลำดับ ด้านระบบสาธารณสุขโรค สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานและการจราจรและด้านประสิทธิภาพการเมืองการบริหาร การพัฒนาบุคลากร เท่ากัน และน้อยสุด คือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน^{๘๕}

ชัยศักดิ์ แสงผล ได้ศึกษาเรื่อง “บทบาทที่ควรจะเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการพัฒนาจังหวัดกระบี่” ตามความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคาดหวังของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดกระบี่ที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาจังหวัดกระบี่ด้านต่าง ๆ ๕ ด้านปรากฏว่า ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมและด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีความคาดหวังให้มีบทบาทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคม มากที่สุด^{๘๖}

^{๘๔} เกศสุตา โภคานิตย์ และ กีฬา หนุยศ “บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๐.

^{๘๕} โรจนินทร์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ททรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์”, วารสาร ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๑).

^{๘๖} ชัยศักดิ์ แสงผล, “บทบาทที่ควรจะเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาจังหวัดกระบี่”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๙).

นพจอม งามมีศรี ได้ศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รองลงมา คือ ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน^{๕๗}

นุชจรี วีรพิพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่าผลการสำรวจความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ความต้องการด้านสมรรถนะ ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับ จำเป็นมาก ความต้องการด้านความสำเร็จ ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับ จำเป็นมาก ความต้องการด้านความรับผิดชอบต่อประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับ จำเป็นมาก ความต้องการด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับ จำเป็นมาก ความต้องการด้านสถานการณ์ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับ จำเป็นมาก^{๕๘}

ตารางที่ ๒.๑๒ ตารางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
นิภาพร รัตนปริยานุช (๒๕๕๖)	ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนา สาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเมืองและการบริหาร
วุฒิกกร สุวิทย์พันธุ์ (๒๕๕๑)	ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือ ศรัทธาและยอมรับ รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมาเป็นลำดับสุดท้ายคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ตามลำดับ

^{๕๗} นพจอม งามมีศรี, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

^{๕๘} นุชจรี วีรพิพัฒน์ “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕).

นักวิจัย	ผลการวิจัย
<p>เกศสุดา โภคานิตย์ และ กีฬา หนูยศ (วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, ๒๕๖๐)</p>	<p>ทั้ง ๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและ การท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก</p>
<p>โรจนิษฐ์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม (วารสารธุรกิจปริทัศน์, ๒๕๖๑)</p>	<p>โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านระบบการศึกษา และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ ด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการบริการสาธารณะสุขและสุขภาพอนามัย ตามลำดับ ด้านระบบสาธารณสุข สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานและการจราจรและด้านประสิทธิภาพการเมืองการบริหาร การพัฒนาบุคลากร เท่ากัน และน้อยสุด คือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน</p>
<p>ชัยศักดิ์ แสวงผล (สารนิพนธ์, ๒๕๔๙)</p>	<p>ปรากฏว่า ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมและด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีความคาดหวังให้มีบทบาทด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคม มากที่สุด</p>
<p>นพจอม งามมีศรี (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๕)</p>	<p>โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รองลงมา คือ ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน</p>

ตารางที่ ๒.๑๒ ตารางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
<p>นุชจรี วีรพิพัฒน์ (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๖)</p>	<p>ความต้องการด้านสมรรถนะ ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับ จำเป็นมาก ความต้องการด้านความสำเร็จ ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับจำเป็นมาก ความต้องการด้านความรับผิดชอบ ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับจำเป็นมาก ความต้องการด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับจำเป็นมาก ความต้องการด้านสถานการณ์ประชาชนมีความคาดหวังในตัวนักการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับจำเป็นมาก</p>

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขต ด้านเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น เป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ๔. ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ

**หลักอุปทานิยธรรม ๗ หลักธรรม
ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน**

- ๑) การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์
- ๒) การพร้อมเพรียงกันประชุม
- ๓) การไม่บัญญัติหรือล้มเลิก
ข้อบัญญัติตามอำเภอใจ
- ๔) การเคารพเชื้อพิง ผู้นำ ปราชญ์
- ๕) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี
- ๖) การรักษาวัฒนธรรมประเพณี
- ๗) การอารักขา คุ่มครองผู้ทรงศีล

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)

**บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นใน
การพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน**

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม
และการรักษาความสงบเรียบร้อย
๔. ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอรือเสาะ จังหวัดน่าน” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากตัวแทนประชาชน จำนวน ๗ คน เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ได้แก่ ประชาชนในตำบลนาหวาด อำเภอรือเสาะ จังหวัดน่าน ที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน ๕,๓๑๕ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในตำบลนาหวาดอำเภอรือเสาะ จังหวัดน่าน ซึ่งมีจำนวน ๓๗๓ คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนจำนวน ๓๗๒ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane^๒ ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

^๑ สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ (อัดสำเนา)

^๒ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิเคราะห์และวิจัยข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสแอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๕.

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ตามสูตรแทนค่า

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \frac{5,315}{1 + 5,315(0.05)^2}$$

$$n = \frac{5,315}{1 + 5,315 (0.0025)}$$

$$n = 372.0035$$

$$n = 372$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๓๗๒ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในตำบลนาหนาด อำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม จนครบตามจำนวน ๓๗๒ คน

ตารางที่ ๓.๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ตำบลนาหนาด	ชุมชน หมู่ที่ ๑	๔๑๒	๓๕
	ชุมชน หมู่ที่ ๒	๕๘๗	๔๐
	ชุมชน หมู่ที่ ๓	๘๐๑	๔๔
	ชุมชน หมู่ที่ ๔	๖๑๔	๔๐
	ชุมชน หมู่ที่ ๕	๒๘๘	๓๕
	ชุมชน หมู่ที่ ๖	๖๔๓	๔๐
	ชุมชน หมู่ที่ ๗	๓๓๗	๓๔
	ชุมชน หมู่ที่ ๘	๕๙๐	๓๕

ตำบล	ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ชุมชน หมู่ที่ ๙	๕๘๔	๓๕
	ชุมชน หมู่ที่ ๑๐	๔๕๙	๓๔
	รวม	๕,๓๑๕	๓๗๒

๓.๒.๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จำนวน ๗ รูปหรือคน

ลำดับที่ ตำแหน่ง

ลำดับที่ ๑ ปลัดเทศบาลตำบลนาหนาด

ลำดับที่ ๒ เจ้าคณะตำบลนาหนาด

ลำดับที่ ๓ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอนแก่นโพหนอง

ลำดับที่ ๔ นายกเทศมนตรีตำบลนาหนาด

ลำดับที่ ๕ กำนันตำบลนาหนาด

ลำดับที่ ๖ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐

ลำดับที่ ๗ ข้าราชการบำนาญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒. กำหนดกรอบเนื้อหา ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๔. สร้างเครื่องมือในการวิจัย

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือที่สร้างขึ้นในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ในการสร้างเครื่องมือ

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๓ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Test) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาดอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยมีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นระดับ มาก

๓ หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นระดับ น้อย

๑ หมายถึง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ ๒ สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๓.๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{ใช้สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum X}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ^๓

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+๑ หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

๐ หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

-๑ หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การวิจัย

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเทศบาลตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)^๔ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นฉบับ

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

^๓ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๗.

^๔ สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒๐.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้บริหารเทศบาลตำบลนาหนาดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๒) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๓๗๒ คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

๓) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๘ ท่าน

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และพรรณนาสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์^๕ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

๓.๔๑ - ๔.๒๐ หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

๒.๖๑ - ๓.๔๐ หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

๑.๘๑ - ๒.๖๐ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

๑.๐๐ - ๑.๘๐ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) สำหรับข้อความปลายเปิดผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัยจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามกรอบที่ได้กำหนดเอาไว้แล้วทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

^๕ ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ประชากรที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจำนวน ๕,๓๑๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๔.๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๗๒ คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๒)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๙๘	๕๓.๒
หญิง	๑๗๔	๔๖.๘
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
๑๘ - ๒๕ ปี	๗๒	๑๙.๔
๒๖ - ๓๐ ปี	๗๑	๑๙.๑
๓๑ - ๔๐ ปี	๗๙	๒๑.๒
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๒	๒๔.๗
๕๑ - ๖๐ ปี	๕๘	๑๕.๖
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐
๓. สถานภาพ		
สมรส	๑๖๘	๔๕.๒
โสด	๑๕๔	๔๑.๔
หม้าย/อยู่ร้าง	๕๐	๑๓.๔
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๓. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒๑๔	๕๗.๕
ปวช. / ปวส.	๑๑๙	๓๒.๐
ปริญญาตรี	๓๗	๙.๙
ปริญญาโทขึ้นไป	๒	.๕
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐
๔. อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๙	๕.๑
เจ้าของกิจการ/ร้านค้า/ค้าขาย	๙๒	๒๔.๗
พนักงานบริษัท/พนักงานร้านค้า	๓๙	๑๐.๕
อาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไป	๗๙	๒๑.๒
เกษตรกร/ปศุสัตว์/ประมง	๑๒๗	๓๔.๑
นักเรียน/นักศึกษา	๑๖	๔.๓
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน ๑๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒ รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน ๑๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี ขึ้นไป จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗ รองลงมาคือ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔ อายุ ๒๖ - ๓๐ ปี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑ และน้อยที่สุดมีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปจำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรส จำนวน ๑๖๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒ รองลงมาสถานภาพโสด จำนวน ๑๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ และน้อยที่สุดสถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง จำนวน ๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕, รองลงมาคือ วุฒิระดับปวช./ปวส. จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐ วุฒิระดับปริญญาตรี จำนวน ๓๗ คิดเป็นร้อยละ ๙.๙ และน้อยที่สุดคือ วุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ .๕ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คืออาชีพเป็นเกษตรกร/ปศุสัตว์/ประมง จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑ รองลงมาคืออาชีพเจ้าของกิจการ/ร้านค้า/ค้าขาย จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗, อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒, พนักงานบริษัท/พนักงานร้านค้า จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑, และน้อยที่สุดคือนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ๔) ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม

(n=๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ นักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๘๐	๐.๕๐	มาก
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๓.๒๓	๐.๓๖	ปานกลาง
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการ รักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๒๙	๐.๔๐	ปานกลาง
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓.๖๗	๐.๕๐	มาก
โดยรวม	๓.๕๐	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =๓.๕๐, S.D.= ๐.๓๑) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน (\bar{X} =๓.๘๐, S.D.= ๐.๕๐) อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (\bar{X} =๓.๖๗, S.D.= ๐.๕๐) อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระเบียบชุมชน

สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X}=๓.๒๙$, S.D.= ๐.๔๐) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X}=๓.๒๓$, S.D.= ๐.๓๖) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(n=๓๗๒)

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก	๓.๙๔	๐.๖๙	มาก
๒. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของถนน	๓.๙๒	๐.๖๘	มาก
๓. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้าเพื่อความสะดวกแก่ประชาชน	๓.๖๗	๐.๗๗	มาก
๔. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน	๔.๐๑	๐.๗๘	มาก
๕. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีระบบประปาชุมชนทุกครัวเรือน	๓.๔๙	๐.๗๙	มาก
โดยรวม	๓.๘๐	๐.๕๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๘๐$, S.D.= ๐.๕๐) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน” ($\bar{X}=๔.๐๑$, S.D.= ๐.๗๘) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก” ($\bar{X}=๓.๙๔$, S.D.= ๐.๖๙) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีระบบประปาชุมชนทุกครัวเรือน” ($\bar{X}=๓.๔๙$, S.D.= ๐.๗๙) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ
 นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม
 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(n=๓๗๒)

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้สถานศึกษาใน สังกัดได้รับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ ที่มีสิ่ง อำนวยความสะดวกเพียงพอ ทันสมัย เด็กได้รับ โอกาสทางการศึกษา	๓.๔๘	๐.๕๖	มาก
๒. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนให้ ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่าง เพียงพอและทั่วถึง	๓.๔๘	๐.๕๘	มาก
๓. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๓.๓๑	๐.๖๑	ปานกลาง
๔. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตาม ประจำฤดูโรคติดต่อ	๒.๙๔	๐.๖๖	น้อย
๕. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมอาชีพที่ เหมาะสมแก่ประชาชน	๒.๙๕	๐.๕๗	น้อย
โดยรวม	๓.๒๓	๐.๓๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนา
 เทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปาน
 กลาง ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 0.36) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้
 สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
 ทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา” ($\bar{X}=3.48$, S.D.= 0.56) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า
 “๒.นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่าง
 เพียงพอและทั่วถึง” ($\bar{X}=3.48$, S.D.= 0.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมือง
 ท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูโรคติดต่อ”
 ($\bar{X}=2.94$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ
 นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

(n=๓๗๒)

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	๓.๒๑	๐.๖๖	ปานกลาง
๒. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับ ความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ	๓.๒๔	๐.๖๖	ปานกลาง
๓. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลในรักษาความ สงบเรียบร้อยของชุมชน โดยมีอาสาสมัคร ฝ่ายพลเรือน	๓.๕๒	๐.๕๗	มาก
๔. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนการ ป้องกันและรักษาความปลอดภัยโดยมีศูนย์บรรเทา สาธารณภัย	๓.๔๑	๐.๗๐	มาก
๕. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมีการฝึกอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน ภายในชุมชน	๓.๐๕	๐.๘๖	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๒๙	๐.๔๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนา
 เทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการ
 รักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= 0.40) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดย
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อ
 ที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลในรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยมีอาสาสมัคร
 ฝ่ายพลเรือน” ($\bar{X}=3.52$, S.D.= 0.57) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับ
 เทศบาลสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยโดยมีศูนย์บรรเทาสาธารณภัย” ($\bar{X}=3.41$,
 S.D.= 0.70) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมือง
 ท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายใน
 ชุมชน” ($\bar{X}=3.05$, S.D.= 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ
 นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

(n=๓๗๒)

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการจัด กิจกรรมประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเป็นประจำ	๓.๙๓	๐.๖๕	มาก
๒. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดกิจกรรม/ โครงการ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของ ท้องถิ่น	๓.๙๖	๐.๖๒	มาก
๓. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดกิจกรรม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน	๓.๘๑	๐.๗๕	มาก
๔. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีการทำ บำรุงพระพุทธศาสนาแก่ชุมชน	๓.๗๗	๐.๗๔	มาก
๕. นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมสนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน	๒.๘๗	๐.๖๘	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๖๗	๐.๕๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนา
 เทศบาลตำบล ด้านด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ใน
 ระดับมาก (\bar{X} =๓.๖๗, S.D.= ๐.๕๐) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับ
 เทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น” (\bar{X} =๓.๙๖, S.D.=
 ๐.๖๒) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริม
 การจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ” (\bar{X} =๓.๙๓, S.D.=
 ๐.๖๕) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ว่า “นักการเมืองท้องถิ่น
 ร่วมกับเทศบาลส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน” (\bar{X} =๒.๘๗, S.D.= ๐.๖๘) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ในเรื่อง เพศ โดยการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ในเรื่อง อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมือง ท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ t-test ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง ประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท
ของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ โดยรวม

(n=๓๗๒)

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	มาก
หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙	มาก
โดยรวม	๓๗๒	๓.๕๐	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๐$, S.D.= ๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ

(n = ๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น		n	\bar{X}	SD.	t	Sig.																																													
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ชาย	๑๙๘	๓.๘๒	๐.๕๐	.๖๒๐	.๕๓๖																																													
	หญิง	๑๗๔	๓.๗๙	๐.๕๐			๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ชาย	๑๙๘	๓.๒๖	๐.๓๘	๑.๖๕๗	.๐๙๘	หญิง	๑๗๔	๓.๒๐	๐.๓๔	๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	ชาย	๑๙๘	๓.๓๒	๐.๔๓	๑.๔๔๓	.๑๕๐	หญิง	๑๗๔	๓.๒๖	๐.๓๖	๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	๑๙๘	๓.๖๗	๐.๕๒	-๑.๑๐๑	.๙๒๐	หญิง	๑๗๔	๓.๖๗	๐.๔๘	รวม	ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	๑.๑๖๗	.๒๔๔	หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙	รวม
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ชาย	๑๙๘	๓.๒๖	๐.๓๘	๑.๖๕๗	.๐๙๘																																													
	หญิง	๑๗๔	๓.๒๐	๐.๓๔			๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	ชาย	๑๙๘	๓.๓๒	๐.๔๓	๑.๔๔๓	.๑๕๐	หญิง	๑๗๔	๓.๒๖	๐.๓๖	๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	๑๙๘	๓.๖๗	๐.๕๒	-๑.๑๐๑	.๙๒๐	หญิง	๑๗๔	๓.๖๗	๐.๔๘	รวม	ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	๑.๑๖๗	.๒๔๔	หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙		รวม	๓๗๒	๓.๘๒	๐.๕๐							
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	ชาย	๑๙๘	๓.๓๒	๐.๔๓	๑.๔๔๓	.๑๕๐																																													
	หญิง	๑๗๔	๓.๒๖	๐.๓๖			๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	๑๙๘	๓.๖๗	๐.๕๒	-๑.๑๐๑	.๙๒๐	หญิง	๑๗๔	๓.๖๗	๐.๔๘	รวม	ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	๑.๑๖๗	.๒๔๔	หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙		รวม	๓๗๒	๓.๘๒	๐.๕๐																		
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชาย	๑๙๘	๓.๖๗	๐.๕๒	-๑.๑๐๑	.๙๒๐																																													
	หญิง	๑๗๔	๓.๖๗	๐.๔๘			รวม	ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	๑.๑๖๗	.๒๔๔	หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙		รวม	๓๗๒	๓.๘๒	๐.๕๐																													
รวม	ชาย	๑๙๘	๓.๕๒	๐.๓๒	๑.๑๖๗	.๒๔๔																																													
	หญิง	๑๗๔	๓.๔๘	๐.๒๙																																															
	รวม	๓๗๒	๓.๘๒	๐.๕๐																																															

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นที่ไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวม

(n=๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๑๓	๕	๑.๑๔๓	๔.๗๙๓	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๘๗.๒๕๖	๓๖๖	.๒๓๘		
	รวม	๙๒.๙๖๙	๓๗๑			
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๒	๕	.๐๘๘	.๖๔๙	.๖๖๒
	ภายในกลุ่ม	๔๙.๘๐๖	๓๖๖	.๑๓๖		
	รวม	๕๐.๒๔๘	๓๗๑			
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๘๖	๕	.๓๗๗	๒.๓๖๘	.๐๓๙
	ภายในกลุ่ม	๕๘.๒๙๖	๓๖๖	.๑๕๙		
	รวม	๖๐.๑๘๒	๓๗๑			
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๗๘	๕	.๓๕๖	๑.๔๐๑	.๒๒๓
	ภายในกลุ่ม	๙๒.๘๙๔	๓๖๖	.๒๕๔		
	รวม	๙๔.๖๗๒	๓๗๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๐๗	๕	.๒๐๑	๒.๑๒๒	.๐๖๒
	ภายในกลุ่ม	๓๔.๗๔๖	๓๖๖	.๐๙๕		
	รวม	๓๕.๗๕๓	๓๗๑			

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนมีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบ ความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดและนำเสนอในรูปตารางประกอบการ บรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม

(n = ๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อ บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านโครงสร้าง พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	.๔๐๐	๒	.๒๐๐	.๗๙๘	.๔๕๑
	ภายในกลุ่ม	๙๒.๕๖๙	๓๖๙	.๒๕๑		
	รวม	๙๒.๙๖๙	๓๗๑			
๒. ด้านส่งเสริม คุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.๒๕๔	๒	.๑๒๗	.๙๓๖	.๓๙๓
	ภายในกลุ่ม	๔๙.๙๙๔	๓๖๙	.๑๓๕		
	รวม	๕๐.๒๔๘	๓๗๑			
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๐๔	๒	.๕๐๒	๓.๑๓๐	.๐๔๕
	ภายในกลุ่ม	๕๙.๑๗๘	๓๖๙	.๑๖๐		
	รวม	๖๐.๑๘๒	๓๗๑			
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๑	๒	.๒๑๕	.๘๔๓	.๔๓๑
	ภายในกลุ่ม	๙๔.๒๔๒	๓๖๙	.๒๕๕		
	รวม	๙๔.๖๗๒	๓๗๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.๒๙๕	๒	.๑๔๗	๑.๕๓๒	.๒๑๗
	ภายในกลุ่ม	๓๕.๔๕๙	๓๖๙	.๐๙๖		
	รวม	๓๕.๗๕๓	๓๗๑			

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้นถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

(n = ๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	.๔๙๘	๓	.๑๖๖	.๖๖๑	.๕๗๗
	ภายในกลุ่ม	๙๒.๔๗๑	๓๖๘	.๒๕๑		
	รวม	๙๒.๙๖๙	๓๗๑			
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.๗๗๙	๓	.๒๖๐	๑.๙๓๓	.๑๒๔
	ภายในกลุ่ม	๔๙.๔๖๙	๓๖๘	.๑๓๔		
	รวม	๕๐.๒๔๘	๓๗๑			
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม ฯ	ระหว่างกลุ่ม	.๗๔๗	๓	.๒๔๙	๑.๕๔๒	.๒๐๓
	ภายในกลุ่ม	๕๙.๔๓๕	๓๖๘	.๑๖๒		
	รวม	๖๐.๑๘๒	๓๗๑			
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	.๗๐๑	๓	.๒๓๔	.๙๑๕	.๔๓๔
	ภายในกลุ่ม	๙๓.๙๗๑	๓๖๘	.๒๕๕		
	รวม	๙๔.๖๗๒	๓๗๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.๕๒๓	๓	.๑๗๔	๑.๘๒๒	.๑๔๓
	ภายในกลุ่ม	๓๕.๒๓๐	๓๖๘	.๐๙๖		
	รวม	๓๕.๗๕๓	๓๗๑			

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนมีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบ การบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชน
 ต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

(n = ๓๗๒)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อ บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านโครงสร้าง พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๗	๕	.๓๒๕	๑.๓๐๓	.๒๖๒
	ภายในกลุ่ม	๙๑.๓๔๒	๓๖๖	.๒๕๐		
	รวม	๙๒.๙๖๙	๓๗๑			
๒. ด้านส่งเสริม คุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.๑๓๔	๕	.๐๒๗	.๑๙๖	.๙๖๔
	ภายในกลุ่ม	๕๐.๑๑๔	๓๖๖	.๑๓๗		
	รวม	๕๐.๒๔๘	๓๗๑			
๓. ด้านการจัด ระเบียบชุมชน สังคม และการ รักษาความสงบ เรียบร้อย	ระหว่างกลุ่ม	.๕๔๐	๕	.๑๐๘	.๖๖๓	.๖๕๒
	ภายในกลุ่ม	๕๙.๖๔๒	๓๖๖	.๑๖๓		
	รวม	๖๐.๑๘๒	๓๗๑			
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	.๖๗๒	๕	.๑๓๔	.๕๒๓	.๗๕๙
	ภายในกลุ่ม	๙๔.๐๐๐	๓๖๖	.๒๕๗		
	รวม	๙๔.๖๗๒	๓๗๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.๒๔๔	๕	.๐๔๙	.๕๐๔	.๗๗๓
	ภายในกลุ่ม	๓๕.๕๐๙	๓๖๖	.๐๙๗		
	รวม	๓๕.๗๕๓	๓๗๑			

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมือง
 ท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน
 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ ๔.๑๓ สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของ
 นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t-test/ F-test	ค่า Sig	ผลการทดสอบ	
					สมมติฐาน ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	๑.๑๖๗	.๒๔๔	-	/
๒	อายุ	บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	๒.๑๒๒	.๐๖๒	-	/
๓	สถานภาพ	บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	๑.๕๓๒	.๒๑๗	-	/
๔	การศึกษา	บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	๑.๘๒๒	.๑๔๓	-	/
๕	อาชีพ	บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น	.๕๐๔	.๗๗๓	-	/

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความ
 คิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของ นักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จากผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง ดังนี้

๔.๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑. น้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้ในครัวเรือน	๑๔	๑. ควรที่จะสำรวจระบบน้ำประปาหรือให้หน่วยงานมาตรวจสอบน้ำบาดาลในพื้นที่	๖
๒. ในพื้นที่บางส่วนยังไม่มีทางซ่อมแซมถนนและยังไม่สะดวกในการเดินทางช่วงฤดูฝน	๑๐	๒. ควรที่จะจัดให้มีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนอย่างเร่งด่วน	๗

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ **ปัญหา** คือ ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน น้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้ในครัวเรือนจำนวน ๑๔ คน ๒) ในพื้นที่บางส่วนยังไม่มีทางซ่อมแซมถนนและยังไม่สะดวกในการเดินทางช่วงฤดูฝน จำนวน ๑๐ คน **แนวทางแก้ไข** คือ ๑) ควรที่จะสำรวจระบบน้ำประปา หรือให้หน่วยงานมาตรวจสอบน้ำบาดาลในพื้นที่ จำนวน ๖ คน ๒) ควรที่จะจัดให้มีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนอย่างเร่งด่วน จำนวน ๗ คน

๔.๔.๒ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะแนวเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๕ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑. หน่วยงานในพื้นที่ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูอย่างสม่ำเสมอ	๑๒	๑. ให้มีสื่อหรือให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชน	๗
๒. ประชาชนไม่ได้รับส่งเสริมในการประกอบอาชีพ	๙	๒. ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพที่สามารถต่อยอดได้	๑๐

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ดังนี้ ปัญหา คือ ๑) ไม่มีหน่วยงานในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูอย่างสม่ำเสมอจำนวน ๑๒ คน ๒) ประชาชนไม่ได้รับส่งเสริมในการประกอบอาชีพ จำนวน ๙ คน แนวทางแก้ไข คือ ๑) ให้มีสื่อหรือให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชนจำนวน ๗ คน ๒) ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพที่สามารถต่อยอดได้ จำนวน ๑๐ คน

๔.๔.๓ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะแนวเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.ขาดการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน	๑๕	๑.ควรให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและโทษจากยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชนทุกๆเดือนอย่างสม่ำเสมอ	๑๐
๒.ขาดการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ	๑๒	๒.ควรปลูกฝังให้ประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้องอยู่ในกรอบอันดีงาม	๑๐

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนี้ **ปัญหา** คือ ๑) ขาดการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน จำนวน ๑๕ คน ๒) ขาดการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๑๒ คน **แนวทางแก้ไข** คือ ๑) ให้มีสื่อหรือให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชนจำนวน ๑๐ คน ๒) ควรส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๑๐ คน

๔.๔.๔ ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะแนวเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.ขาดการส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน	๑๔	๑. ควรส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชนพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้	๙
๒.ขาดการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน	๑๕	๒. ควรปลูกฝังสิ่งดีๆให้กับเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน	๗

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้ **ปัญหา** คือ ๑) ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน จำนวน ๑๔ คน ๒) ขาดการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน จำนวน ๑๕ คน **แนวทางแก้ไข** คือ ๑) ควรส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน จำนวน ๙ คน ๒) ควรปลูกฝังสิ่งดีๆให้กับเยาวชน ให้มีคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน จำนวน ๗ คน

๔.๕ ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๗ รูปหรือคน ผลการสัมภาษณ์พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีรายละเอียดดังนี้

๔.๕.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า

๑. นักรการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่ มักที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก เพราะพื้นที่เทศบาลในชนบทยังขาดแคลนในเรื่องของถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง และถนนหินคูก ในส่วนด้านการดูแลความสะอาดของประชาชนในเขตเทศบาลก็ได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบทำให้ประชาชนได้มีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด^๑

๒. นักรการเมืองท้องถิ่น มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ คอยดูแล สนับสนุนในเรื่องของการอำนวยความสะดวกในเรื่องการดูแลความสะอาดของถนน การบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟตามถนนของชุมชน และระบบน้ำประปา^๒

๓. นักรการเมืองท้องถิ่น มีการสนับสนุนและคอยดูแล ในเรื่องของไฟฟ้า น้ำประปา ตลอดถึง ให้ชาวบ้านได้มีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเรื่องของการรักษาความสะอาด เช่น วัด และ โรงเรียน^๓

๔. นักรการเมืองท้องถิ่น รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของถนน อย่างเป็นประจำ ตลอดถึงอำนวยความสะดวกในเรื่องไฟฟ้าและความสว่างในชุมชน มีโครงการก่อสร้างถนนให้ประชาชนได้สัญจรไปมาอย่างสะดวก^๔

๕. โครงสร้างพื้นฐาน นักรการเมืองท้องถิ่นควรมุ่งเน้นหนักในบทบาทหน้าที่นี้ในเรื่องของถนนหนทางเพื่อความสะดวกที่ประชาชนได้สัญจรไปมา ไม่ว่าจะป็นถนนไปทำอะไรทำสวนการเกษตร ก็มีการ ซ่อมและสร้าง เพื่อการสัญจรไปมาได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ^๕

๖. นักรการเมืองท้องถิ่น ควรต้องมีการรับผิดชอบในบทบาทนี้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากในบางพื้นที่ยังมีถนนยังชำรุดอยู่มาก และในเรื่องของไฟส่องสว่างริมถนนยังไม่เพียงพอ^๖

^๑สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๒สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓.

^๓สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓.

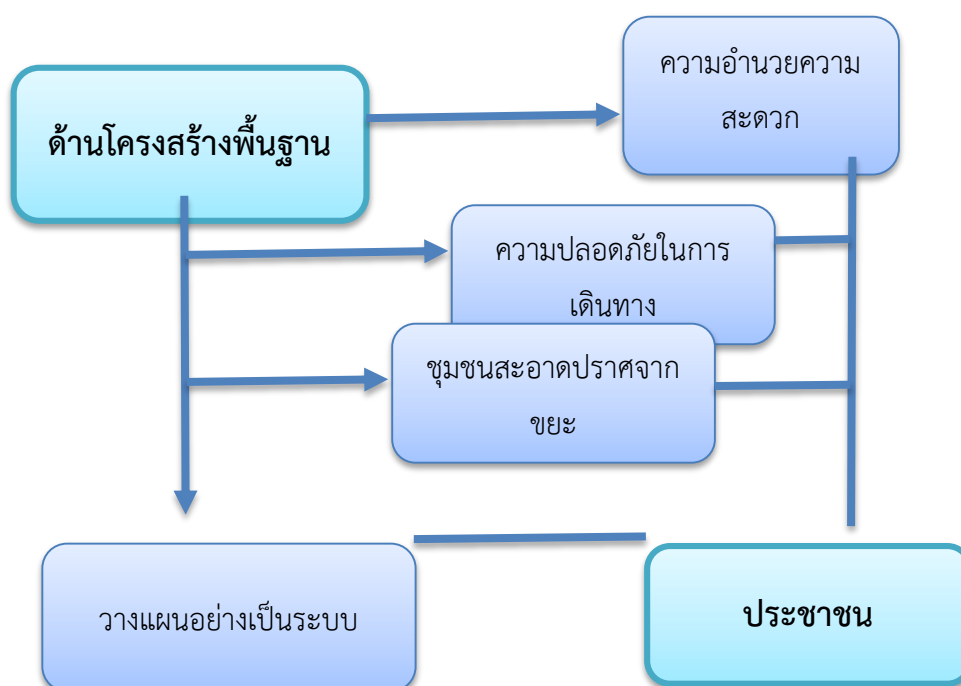
^๔สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔.

^๕สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓.

^๖สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๗. โครงสร้างพื้นฐาน บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนี้ให้มากยิ่งขึ้นในเรื่องการก่อสร้างถนน ตลอดถึงระบบประปา และไฟฟ้าให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกชุมชน^๗

สรุปได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่ มักที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก เพราะพื้นที่เทศบาลในชนบทยังขาดแคลนในเรื่องของถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง และถนนหินคูก ในบทบาทนี้นักการเมืองต้องเน้นหนักเพื่อประชาชนในชุมชนมีการสัญจรไปมาอย่างสะดวกในเรื่องของระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ควบคู่ดูแล และการรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดในชุมชนและถนนหนทางเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน

แผนภาพที่ ๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

^๗สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๔.๕.๒ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า

๑. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะส่วนใหญ่เยาวชนในพื้นที่ควรได้รับการศึกษา การศึกษาในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงกับระบอบประชาธิปไตย จากความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในด้านต่างๆ ทำให้เยาวชนสามารถรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงควรมีการมาตรฐานให้มีความทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงเยาวชนได้มากยิ่งขึ้น^๘

๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง^๙

๓. นักการเมืองท้องถิ่น ส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน^{๑๐}

๔. นักการเมืองท้องถิ่น ควรส่งเสริมสนับสนุนทุนการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อที่จะพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถที่จะกลับมาพัฒนาท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น^{๑๑}

๕. นักการเมืองท้องถิ่น ควรสนับสนุนให้ประชาชนได้รับบริการอย่างเพียงพอและทั่วถึง และมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และวิธีป้องกันเกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูอย่างสม่ำเสมอ^{๑๒}

๖. นักการเมืองส่วนท้องถิ่น ควรที่จะสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพของประชาชนหรือหาเงินอุดหนุนช่วยชาวเกษตรกรให้มีรายได้มั่นคง ^{๑๓}

๗. นักการเมืองท้องถิ่น ควรเน้นหนักในบทบาทด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นอย่างมากเนื่องจากการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสภาพที่กินดีอยู่ดี^{๑๔}

สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่ควรได้รับการศึกษา การศึกษาในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงกับระบอบประชาธิปไตย จากความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในด้านต่างๆ ทำให้สามารถรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงควรมีการมาตรฐานให้มีความทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้มาก และส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

^๘สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^๙สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

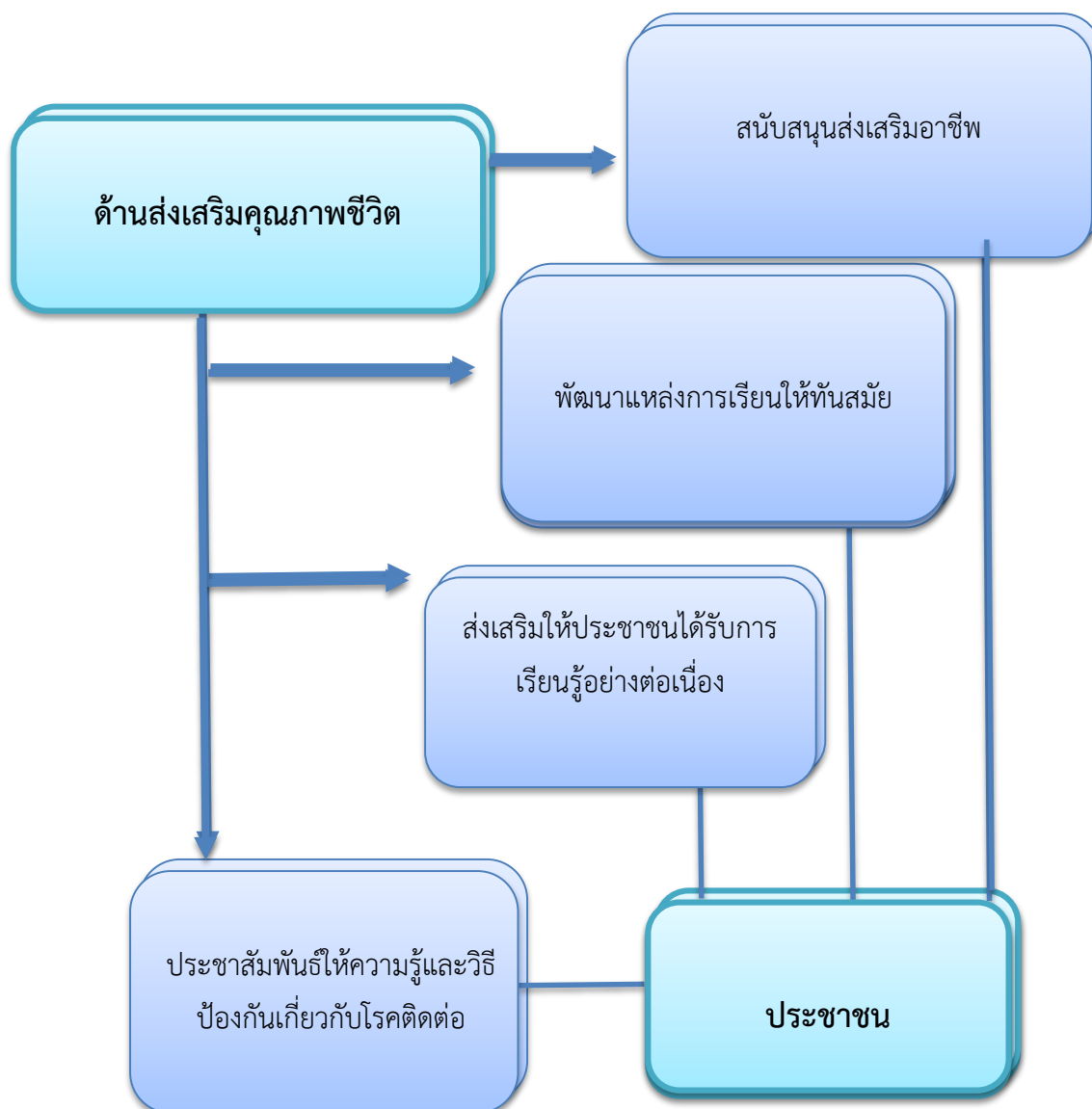
^{๑๐}สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๑}สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๒}สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๓}สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๔}สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

แผนภาพที่ ๔.๒ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๔.๕.๓ ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า

๑. ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย นักการเมืองท้องถิ่นควรจัดโครงการหรือกิจกรรมในด้านพัฒนาจิตใจ อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนเพื่อสร้างความปรองดองรู้รักสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม ^{๑๕}
๒. นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามาเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชน รู้ความต้องการของประชาชน ^{๑๖}

^{๑๕} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๖} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

๓. ด้านสังคม นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ความรู้เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและมีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ^{๑๗}

๔. ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย จัดหาบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในชุมชนอย่างเป็นประจำเพื่อความปลอดภัยในชุมชน^{๑๘}

๕. นักการเมืองท้องถิ่น ควรหาแนวทางป้องกันเรื่องยาเสพติดอย่างจริงจัง และให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด^{๑๙}

๖. ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม ควรให้ผู้นำชุมชนมีการสอดส่องดูแลประชาชนให้ทั่วถึง^{๒๐}

๗. นักการเมืองท้องถิ่นควรฝึกอบรมการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในชุมชน^{๒๑}

สรุปได้ว่า ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย นักการเมืองท้องถิ่น ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมในด้านพัฒนาจิตใจ อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนเพื่อสร้างความปรองดองรู้จักสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ความรู้เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและมีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ช่วยในการให้ข้อมูลในระบอบประชาธิปไตยในดำเนินกิจกรรมทางการเมือง แสดงออกทางการเมือง เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ รู้เรื่องประชาธิปไตย หน้าที่ สิทธิเสรีภาพ ก็สามารถจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีได้ มีผู้นำทางความคิดที่ดีสังคมในชุมชนก็ดีขึ้นด้วย

^{๑๗} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๘} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๙} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๐} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๑} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

แผนภาพที่ ๔.๓ ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

๔.๕.๔ ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า

๑. ด้านการศาสนา ถือได้ว่าเป็นสถาบันที่อยู่กับสังคมไทยมายาวนาน ศาสนาสอนให้ทุกคนกระทำความดีละเว้นจากความชั่ว หากนักการเมืองท้องถิ่นได้นำแนวทางไปปรับใช้ในพัฒนาเทศบาลก็จะเกิดผลดีกับประชาชน และการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๒๒}

๒. พระสงฆ์และนักบวช ก็สามารถชี้แนะในเรื่องประชาธิปไตย ได้เป็นแบบอย่างที่ดี เพราะพระในปัจจุบันมีความรู้ เรื่องการเมืองเยอะ รู้เรื่องประชาธิปไตยเป็นอย่างดี เช่น หลักธรรมสำหรับนักปกครอง (หลักอภิธานียธรรม ๗) พระมีบทบาทในทางการเมืองได้มาก เพราะ “พระ” คือ ศูนย์รวมด้านจิตใจของคนในสังคม^{๒๓}

^{๒๒} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๓} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

๓. ศาสนาปลูกฝังให้ทุกคนเป็นคนดี มีการสอดแทรกคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ทุกคนเข้าใจถึงเหตุและปัจจัยที่เกิดขึ้น^{๒๔}

๔. นักการเมืองท้องถิ่น ควรจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนได้เข้าร่วม เพื่อที่รู้จัก บาป บุญ คุณโทษ และสามารถนำคำสั่งสอนของพุทธองค์ แนะนำให้เยาวชนเห็นว่า นักการเมืองควรมีหลักสังคหวัตถุ ๔ ประการคือ การให้ การพูดจาดี การสงเคราะห์กัน การเป็นผู้ให้ ปฏิบัติดีและไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข^{๒๕}

๕. นักการเมืองท้องถิ่น ควรที่จัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นซึ่งเป็นการอนุรักษ์สืบไปจนถึงคนรุ่นหลัง^{๒๖}

๖. นักการเมืองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนได้ช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ตลอดถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างเป็นทางการเป็นประจำ^{๒๗}

๗. นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้อง ให้เห็นความสำคัญในการทำความดี ไม่ทำเพื่อตนเองแต่ทำเพื่อส่วนรวมปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไม่โกงกิน ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและเยาวชน โดยปลูกฝังให้ประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง นำหลักธรรมทางศาสนาให้ประชาชนมีความเป็นประชาธิปไตยที่แสดงถึงความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น^{๒๘}

สรุปได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้อง ให้เห็นความสำคัญในการทำความดี ไม่ทำเพื่อตนเองแต่ทำเพื่อส่วนรวมปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไม่โกงกิน นักการเมืองต้องมีหลักธรรมสำหรับนักปกครอง เป็นกลางให้มากที่สุด อนุรักษ์ ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ประชาชนได้ช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาตลอดถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างเป็นทางการเป็นประจำ

^{๒๔} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๕} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๖} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๗} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๒๘} สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

แผนภาพที่ ๔.๔ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยสังเคราะห์ที่ได้จากสอบถามและจากการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๖

จากแผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่สรุปได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการความอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้สัญจรไปมาได้สะดวก ปฏิบัติงานสำคัญให้รักษาความสะอาดทำให้ชุมชนสะอาดปราศจากขยะ

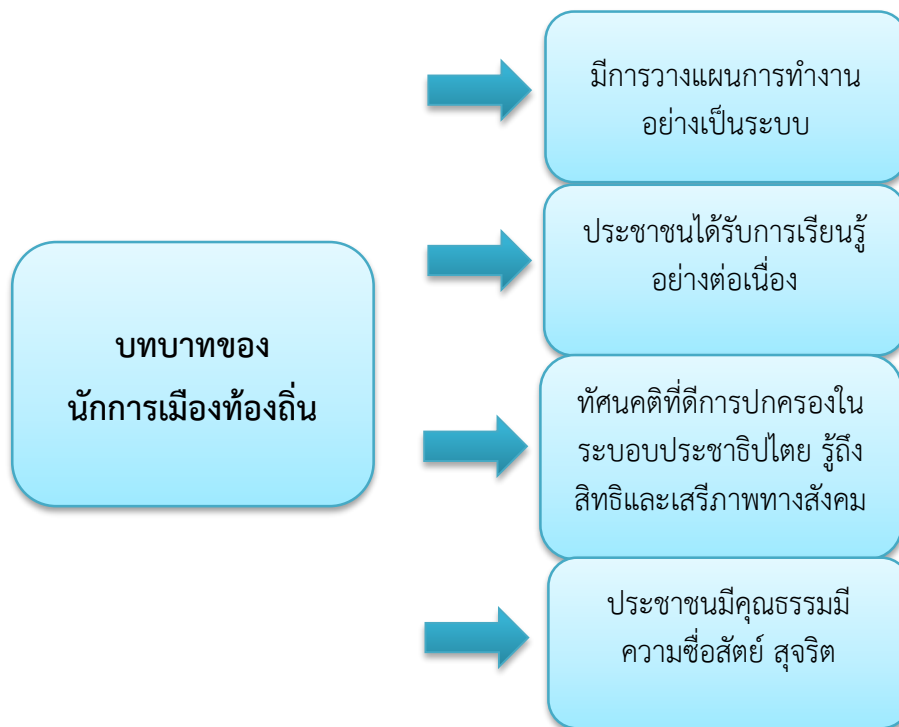
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสนับสนุนส่งเสริมอาชีพให้เหมาะสมแก่ประชาชน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และวิธีป้องกันเกี่ยวกับโรคติดต่อประจำฤดู

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า มีความสงบเรียบร้อยเกิดขึ้นในสังคมประชาชนทัศนคติที่ดีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้ถึงสิทธิและเสรีภาพทางสังคม ทำให้ชุมชนปลอดภัยเสถียร

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นจัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับประชาชนได้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างเป็นประจำ อนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากแผนภาพอธิบายได้ว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สรุปได้ว่า

นักการเมืองท้องถิ่นมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ในบทบาทนี้นักการเมืองต้องเน้นหนักเพื่อประโยชน์ในชุมชน ควรคอยดูแลอำนวยความสะดวก และรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดในชุมชนและถนนหนทางเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย ทันต่อ

เหตุการณ์ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ รู้เรื่องประชาธิปไตย หน้าที่ สิทธิเสรีภาพ ก็สามารถจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีได้ มีผู้ชี้แนะทางความคิดที่ดีสังคมในชุมชนที่ดีด้วย นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต เห็นความสำคัญในการทำความดี ต้องมีหลักธรรมสำหรับนักปกครอง เป็นกลางให้มากที่สุด อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริมให้ประชาชนให้ช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ตลอดถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างเป็นประจำ

ด้านหลักธรรม (อปินิยานิยธรรม ๗) พบว่า นักการเมืองท้องถิ่น มีการประชุมประชาชนในพื้นที่ เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และทุกครั้งที่มีการประชุม จะเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศที่มีความสุจริตยุติธรรม ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใด บุคคลหนึ่ง และมีความเคารพเชื่อผู้นำท้องถิ่น ได้ส่งเสริมรักษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม มีกิจกรรมประเพณีดีงาม และเทศบาลยังมีมาตรการปกป้องคุ้มครองประชาชนให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติ นักการเมืองท้องถิ่นควรนำหลักอปินิยานิยธรรมมาปรับใช้ เพื่อให้เทศบาลเกิดการพัฒนาประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์การบริหารประเทศในระบอบประชาธิปไตย เป็นการบริหารของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนนั่นเอง และยังผลประชาชนมีความสุขทั่วหน้า และการพัฒนาประเทศก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ๒) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ ๓) เพื่อศึกษาอุปสรรคและแนวทางเสนอแนะบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

โดยในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) โดยประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากเยาวชนในพื้นที่ เทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๓๗๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-Test) และค่าเอฟ (F-Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า ประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน ๑๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒ มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี ขึ้นไป จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗ ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรส จำนวน ๑๖๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒ การศึกษาระดับอยู่ในวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ มีอาชีพเป็นเกษตรกรกรรม/ปศุสัตว์/ประมง จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑ ตามลำดับ

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม

พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๐$, $S.D.=๐.๓๑$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}=๓.๘๐$, $S.D.=๐.๕๐$) ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=๓.๖๗$, $S.D.=๐.๕๐$) อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X}=๓.๒๙$, $S.D.=๐.๔๐$) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X}=๓.๒๓$, $S.D.=๐.๓๖$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๘๒$, $S.D.=๐.๘๔$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน” ($\bar{X}=๔.๐๑$, $S.D.=๐.๗๘$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก” ($\bar{X}=๓.๙๔$, $S.D.=๐.๖๙$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีระบบประปาชุมชนทุกครัวเรือน” ($\bar{X}=๓.๔๙$, $S.D.=๐.๗๙$) ตามลำดับ

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๒๓$, $S.D.=๐.๓๖$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้

สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา” ($\bar{X}=3.48$, S.D.= 0.56) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่างเพียงพอและทั่วถึง” ($\bar{X}=3.48$, S.D.= 0.55) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูโรคติดต่อ” ($\bar{X}=2.94$, S.D.= 0.66) ตามลำดับ

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= 0.40) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลในรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยมีอาสาสมัครฝ่ายพลเรือน” ($\bar{X}=3.52$, S.D.= 0.57) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยโดยมีศูนย์บรรเทาสาธารณภัย” ($\bar{X}=3.41$, S.D.= 0.70) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน” ($\bar{X}=3.05$, S.D.= 0.86) ตามลำดับ

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.= 0.50) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น” ($\bar{X}=3.96$, S.D.= 0.62) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ” ($\bar{X}=3.93$, S.D.= 0.65) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ว่า “นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน” ($\bar{X}=2.87$, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

พบว่า ประชาชนที่มีอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีสถานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ ปัญหา คือ ๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน น้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้ในครัวเรือนจำนวน ๑๔ คน ๒) ในพื้นที่บางส่วนยังไม่มีถนนและยังไม่สะดวกในการเดินทางช่วงฤดูฝนจำนวน ๑๐ คน แนวทางแก้ไข คือ ๑) ควรที่จะสำรวจระบบน้ำประปา หรือให้หน่วยงานมาตรวจสอบน้ำบาดาลในพื้นที่ จำนวน ๖ คน ๒) ควรที่จะจัดให้มีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนอย่างเร่งด่วนจำนวน ๗ คน

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ดังนี้ ปัญหา คือ ๑) ไม่มีหน่วยงานในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำดูอย่างสม่ำเสมอจำนวน ๑๒ คน ๒) ประชาชนไม่ได้รับส่งเสริมในการประกอบอาชีพจำนวน ๙ คน แนวทางแก้ไข คือ ๑) ให้มีสื่อหรือให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชนจำนวน ๗ คน ๒) ควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพที่สามารถต่อยอดได้ จำนวน ๑๐ คน

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนี้ ปัญหา คือ ๑) ขาดการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน จำนวน ๑๕ คน ๒) ขาดการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและมีสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๑๒ คน แนวทางแก้ไข คือ ๑) ให้มีสื่อหรือให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชนจำนวน ๑๐ คน ๒) ควรส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๑๐ คน

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้ ปัญหา คือ ๑) ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน จำนวน ๑๔ คน ๒) ขาดการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน จำนวน ๑๕ คน แนวทางแก้ไข คือ ๑) ควรส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน จำนวน ๙ คน ๒) ควรปลูกฝังสิ่งดีๆ ให้กับเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน จำนวน ๗ คน

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ จากผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านโครงสร้างในเรื่องจัดให้มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก เพราะว่านักการเมืองท้องถิ่นให้ความใส่ใจแก่ประชาชนเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ ในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต นักการเมืองท้องถิ่นเห็นความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาในปัจจุบัน มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย นักการเมืองท้องถิ่นจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมในด้านพัฒนาจิตใจ อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนเพื่อสร้างความปรองดองรู้จักสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นนักรการเมืองท้องถิ่นมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้อง ให้ความสำคัญในการทำความดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักรการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่ มักที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก เพราะพื้นที่เทศบาลในชนบทยังขาดแคลนในเรื่องของถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง และถนนหินคูก อำนาจความสะดวกในเรื่องของระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา เพราะว่าโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นในการเป็นอยู่ของประชาชนนักรการเมืองท้องถิ่นจึงใส่ใจทุกความสุขของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศสุตา โภคานิตย์ และ กีฬา หนูยศ “บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองคการบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนายกองคการบริหารส่วนตำบลนาเสียวในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก^๑

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า นักรการเมืองท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนา มาตรฐานการให้บริการ ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา เพราะว่า นักรการเมืองท้องถิ่นเห็นความสำคัญในการศึกษา เพราะการศึกษา มีความจำเป็นในการพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพ จอม งามมีศรี ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว” พบว่า ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๒

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า นักรการเมืองท้องถิ่นให้ความรู้ เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและมีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ รู้เรื่องประชาธิปไตย รู้หน้าที่ สิทธิเสรีภาพ ก็สามารถจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีได้ นักรการเมืองท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการให้ความรู้แก่ประชาชนให้เข้าใจในการ

^๑ เกศสุตา โภคานิตย์ และ กีฬา หนูยศ “บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองคการบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ, ๒๕๖๐.

^๒ นพจอม งามมีศรี, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นพจอม งามมีศรี** ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว” พบว่า ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๓

ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ นักการเมืองต้องมีหลักธรรมสำหรับนักปกครอง (หลักอภิธานิยธรรม ๗) และอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิภาพร รัตนปริยานุช** ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี” ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก^๔

๕.๒.๒ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จากผลการทดสอบสมมุติฐาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

๑. ประชาชนมีเพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า บทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนได้รับแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทันต่อความต้องการของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **วุฒิกกร สุวิทย์พันธ์** “ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีเพศ อายุ อาชีพต่างกันไม่แตกต่างกัน^๕

๒. ประชาชนมีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมโดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองเหมือนกันในเรื่องบทบาทการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โรจนินทร์ ศรีป้องพันธ์ จิรายุ ทรัพย์สิน**

^๓ นพจอม งามมีศรี, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

^๔ นิภาพร รัตนปริยานุช, “ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๖.

^๕ วุฒิกกร สุวิทย์พันธ์ “ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘).

และวันชัย สุขตาม ได้ศึกษาบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีสถานภาพต่างกัน ไม่แตกต่างกัน^๖

๓. ประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นให้ความสำคัญในประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชจรี วีรพิพัฒน์** ได้ศึกษาศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกัน^๗

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีนโยบายเสนอแนะ ดังนี้

๑. นักการเมืองควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาส่วนร่วมในการนำเสนอแนะนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
๒. ประชาชนควรมีกลุ่มหน่วยงานติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของนักการเมืองเพื่อที่จะได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวและติดตามผลงานของนักการเมือง
๓. นักการเมืองควรประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองแก่ประชาชนได้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

๑. นักการเมืองท้องถิ่นควรมั่นประชุมปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนรับปัญหามานำมาแก้ไข
๒. นักการเมืองท้องถิ่นต้องลงมือทำอย่างจริงจังให้ประชาชนได้มั่นใจถึงความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมีการพัฒนาตามที่ให้นโยบายไว้แก่ชุมชน

^๖ วิจารณ์ทร์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์”, วารสาร อรุณกิจปริทัศน์ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๑).

^๗ นุชจรี วีรพิพัฒน์ “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕).

๓. นักการเมืองท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองอย่างถูกต้อง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” พบว่าต้องวิจัยต่อในประเด็น ดังนี้

๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น”

๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นในเทศบาล”

๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “บทบาทของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในพัฒนาเทศบาล”

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

กรมการส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดงกรมการปกครอง, ๒๕๔๗.

ฉลอง ภิมย์รัตน์. กระบวนการกลุ่ม. ภูเก็ต: วิทยาลัยครูภูเก็ต, ๒๕๒๑.

ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และ ปาริชาติ สถาปิตานนท์. การประชุมอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร :

อมรินทร์ พรินต์ติ้ง, ๒๕๕๗.

ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนต พรินต์ติ้ง

เซ็นเตอร์ จำกัด ๒๕๓๙.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิเคราะห์และวิจัยข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS พิมพ์ครั้งที่ ๙.

กรุงเทพมหานคร : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี. ๒๕๕๑.

นันทรัตน์ จำปาแดง. การเป็นลูกน้องที่ดี, กรุงเทพมหานคร : วังอักษร, ๒๕๕๘.

นันทวัฒน์ บรมานนท์. การปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน ๒๕๔๗.

ประพันธ์ อัมพันประสิทธิ์. สังคมวิทยาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา,

๒๕๒๙.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. “การปกครองท้องถิ่น”. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร : สถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร : จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐.

_____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๒๗. กรุงเทพมหานคร :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญฺโต). การคณะสงฆ์และการพระศาสนา. กรุงเทพมหานคร :

มหาเถรสมาคม, ๒๕๕๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต). อปริหานิยธรรม. กรุงเทพมหานคร : หจก. ดวงกลมปรินต์ติ้ง,

๒๕๕๐.

พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก). **อธิบายธรรมวิภาค**, พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร : มหา
มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระภิกษุวาทีปริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว). **ความรู้ประมาณ ฐานรากของพระพุทธศาสนา**.
กรุงเทพมหานคร : พีพี พรินตติ้ง, ๒๕๕๘.

ภิญโญ สาร. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.

ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**, (กรุงเทพมหานคร :
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖),

เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์. **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร : อิน เฮาส์โนว์เลจ, ๒๕๕๔.

ลิขิต ธีรเวคิน. **การกระจายอำนาจ (decentralization) และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท**.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕.

_____ . **การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น: อภิธานศัพท์ของอารยธรรมโลก**.
กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, ๒๕๒๘.

วศิน อินทสระ. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาการพิมพ์
๒๕๕๔.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. **องค์การและการจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ ๖). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
เทคนิค ๑๙, ๒๕๔๐.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **สารานุกรมพระพุทธศาสนา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

สมศรี มงคลชัย. **การบริการที่ดี**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วังอักษร, ๒๕๕๕.

สมศักดิ์คง เทียงและอัญชลี โพธิ์ทอง. **หลักการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

สงวนศรี วิรัชชัย. **จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศึกษาพร, ๒๕๒๘.

สุพัตรา สุภาพ. **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๙.

อนันต์ อนันตกุล. **กรมการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๒๑

อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๒) **ดัชนีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย :**

กาญจนา แสงสารพันธ์. **การศึกษาภาวะผู้นำกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของโรงเรียนจุฬาภรณ
ราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘.**

เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์. **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ
ของหัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่**

- การศึกษา. **ดุชฎินิพนธ์การศึกษาดุชฎินิพนธ์บัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๙.
- เกตุสุดา โภคานิตย์ และ กีฬา หนูยศ. บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองคการ บริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ**, ๒๕๖๐.
- คุณวุฒิ ออสุวรรณ. การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงจากประชาชน: ศึกษากรณี ความคิดเห็นของ กรรมการชุมชนย่อยเทศบาลตำบลหัวหิน. **วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.
- ชูโชค ทิพย์โสทธิ. การสำรวจทัศนคติต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการดำเนินงานทะเบียนราษฎรและ บัตรประจำตัวประชาชนของสำนักงานเขตบางนา. **รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.
- ชัยศักดิ์ แสงผล. บทบาทที่ควรจะเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาจังหวัด กระบี่. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๙.
- ฐิติรัตน์ สุวรรณ. บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ในทัศนะ ของผู้นำ ท้องถิ่นในอำเภอเมืองปัตตานี. **รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- ณัฐพงศ์ นิลาทะวงศ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี: เทศบาลตำบลท่า ขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. **รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒.
- ธนัทชัย อมรไชยพัฒน์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. **รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (การเมืองการปกครองท้องถิ่น)**. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธวัชชัย วงศ์สังข์. คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปร่ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ**. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔.
- นงพงา กอธวัช. ศึกษาเรื่องการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. **รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.
- นพจอม งามมีศรี. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นใน อำเภอคลอง หาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์** : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖.

- นิภาพร รัตนปริยานุช. ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖.
- บุบผา จานทอง. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง:ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคมจังหวัดชลบุรี. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาบริหารงานท้องถิ่น**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐.
- ปาริชาติ ทองมา. ศึกษาสภาพภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดเพชรบูรณ์. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐.
- พระมหาโยธิน ละมุล. “บทบาทพระสงฆ์ในฐานะทรัพยากรมนุษย์และนักพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์”. **วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕.
- พรพิทยา แก้วสามสี. “การศึกษาบทบาทการบริหารของศึกษาธิการจังหวัดในประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหาร)**. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พัชรา เพ็ชรจรรยา. เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.
- มารุต มาลารัตน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี:กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(การเมืองและการปกครอง)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.
- ลักษณะวรรณ พวงไม้มีง. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของราษฎรผู้พิทักษ์ป่าประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า จังหวัดแพร่. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.
- วันชัย แก้วศิริโกมล. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐.
- วุฒิพงศ์ ชุมเสนา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอกงจังหวัดนครราชสีมา. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

วุฒิกกร สุวิทย์พันธุ์. ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง**. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘.

อมร รักษาสัตย์. การกระจายอำนาจที่ผิดพลาดซ้ำซากของมหาดไทยและนักการเมือง. วารสาร **สุโขทัยธรรมมาธิราช**, ๒๕๔๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เทศบาลตำบลนาหวาด. ข้อมูลตาม สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑. แหล่งที่มา. <http://www.nanard.go.th/index.php/home/index?fbclid> ค้นเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒.

ลิขิต ธีรเวคิน. **คุณ สมบัติสำคัญ ของนักการเมืองที่ดี**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/daily/detail/9490000061572>, ค้นเมื่อ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

สุทธิชัย ปัญญาโรจน์. **คุณลักษณะผู้นำที่ดี**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/markandtony/2011/08/10/entry-1>, ค้นเมื่อ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

2. ภาษาอังกฤษ :

Biddle. **The Community Development Process : The Discovery of Local Initiative**, New York: Holt Rinehart and Winston, 1959.

Bennis, Warren. **Our Definition of Leadership** (Online (2002). Available : <http://www.teal.org.uk//Leadership//definition.html>), 15 April 2020.

Clement, L. M.&Richard, S. T.. **Effective leadership in student services**.San Francisco: Jossey- Bass, 1992.

Daniel Wit. **A comparative survey of local government and administration**. Kurusapha Press, Bangkok, 1967.

- Drucker, Peter, **Our Definition of Leadership**, (Online (2002). Available : <http://www.teal.org.uk/Leadership//definition.html>), 15 April 2020.
- G. Yukl. **Leadership in Organizations**. 4th ed. Engle wood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hill, 1998.
- Haris G. Montagu. **Comparative Local Government**. Great Britain: William Brendon and Son, 1984.
- Hoyle. **The Role of the Teacher**. London: Rout ledge and Kegan Paul, 1969.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- John J. Clarke. **Out Line of Local government of the United Kingdom**. Sir Isaac Pitman & Sons, London, 1957.
- John W. Gardner. **On Leadership**. New York: A Divison of Macmillan, 1990.
- Morse. N. C. **Satisfactions in the White Collar Job**. Michigan: University of Michigan Press, 1953.
- Strauss. G. and Sayless. **Personnel : The Human Problems of Management**. New Jersey: Prentice – Hall, 1960.
- William V. Holloway. **State and Local government in the United States**. Mc Graw-Hill, New York, 1951.
- William A. Robson. **Local Government**, In **Encyclopedia of Social science**. New York: The Macmillan, 1953.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

สำนักงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๕๑๖ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.สุรินทร์ นียมมางกูร

เนื่องด้วย พระศกลวัฒน์ จิตตปณฺโญ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของนักรบเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาดูปทุม จังหวัดนครพนม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ลายเซ็น)

(รองศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐศาสตร์

(ลายเซ็น)
ดร.ดร.สุรินทร์ นียมมางกูร
๑๕.๘.๖๓

ผู้ประสานงาน : พระศกลวัฒน์ จิตตปณฺโญ

โทร. ๐๖๒-๖๙๒๔๙๕๔

ภาคผนวก ข.

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท ของนักรการเมืองท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน									
๑.	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้ มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแลรักษา ความสะอาดของถนน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้ มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้าเพื่อ ความสะดวกแก่ประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือ ชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้ มีระบบประปาชุมชนทุกครัวเรือน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท ของนักการเมืองท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต									
๖.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้ สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนา มี สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล สนับสนุนให้ประชาชนได้รับการบริการ ด้านสาธารณสุข อย่างเพียงพอและทั่วถึง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้มี การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคติดต่อตามประจำฤดูโรคติดต่อ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย									
๑๑.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความ เสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท ของนักการเมืองท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๑๓.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลใน รักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดย มีอาสาสมัครฝ่ายพลเรือน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล สนับสนุนการป้องกันและรักษาความ ปลอดภัยโดยมีศูนย์บรรเทาสาธารณภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมี การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น									
๑๖.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็น ประจำ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัด กิจกรรม/โครงการ อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัด กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเยาวชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัด ให้มีการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาแก่ ชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐.	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้กับชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสืออนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ๑๖ ๒๐๐๕.๒/๑๕๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
อาคารเรียนรวม ชั้น ๒ ห้อง B 502
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลภูพาน อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 19110
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ R202, R203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 6203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผลิตเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Try out)
เรียน นายภัทรพงศ์ สุระงศ์อารยะกุล ปลัดเทศบาลตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระศกลวิวัฒน์ ฉายา จิตตปญโญ รหัสประจำตัวนักบวช ๒๒๐๕๒๐๔๐๐๗ นิสิตหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "บทบาทของ
นิกายเมืองทองถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม" เพื่อเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าสู่การสังคายนา

การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พิจารณาแล้วว่าคุณค่าการในสังกัดหน่วยงานของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ
ประสบการณ์ สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด ทั้งนี้ได้แนบตัวอย่าง
แบบสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมแล้วนี้ ส่วนข้อมูลในการทำวิจัยตรงนี้จะ เป็นประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ลายเซ็น)

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดวิด ทัต ทองอินทร์)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐศาสตร์

ณัฐชยา
๒๔/๐๒/๖๔

(ลายเซ็น)
นางภัทรพงศ์ สุระงศ์อารยะกุล
ปลัดเทศบาล

ผู้ประสานงาน : พระศกลวิวัฒน์ จิตตปญโญ
โทร. ๐๖๖-๒๖๒๖๕๕๖

ภาคผนวก ง.
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	62.4667	245.430	.855	.965
a2	61.8000	257.131	.686	.967
a3	61.9667	253.206	.826	.966
a4	62.2333	250.047	.806	.966
a5	62.2333	250.047	.806	.966
b1	61.8333	255.040	.791	.966
b2	62.4667	245.430	.855	.965
b3	61.9667	253.206	.826	.966
b4	61.9667	253.206	.826	.966
b5	62.2667	252.478	.740	.967
c1	62.1667	253.247	.832	.966
c2	62.0333	249.757	.696	.967
c3	62.1667	254.695	.629	.968
c4	62.2667	252.478	.740	.967
c5	62.4667	245.430	.855	.965
d1	61.8000	255.890	.608	.968
d2	61.9667	253.206	.826	.966
d3	61.7333	254.271	.660	.968
d4	61.7000	257.321	.636	.968
d5	62.4667	245.430	.855	.965

ภาคผนวก จ.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ฉ.
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม เรื่อง

บทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ข้อมูลแบบสอบถามจะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ณ โอกาสนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง []

๑. เพศ	[] ชาย	[] หญิง
๒. อายุ	[] ๑๘ - ๒๕ ปี	[] ๒๖ - ๓๐ ปี
	[] ๓๑ - ๔๐ ปี	[] ๔๑ - ๕๐ ปี
	[] ๕๑ - ๖๐ ปี	[] ๖๐ ปีขึ้นไป
๓. สถานภาพสมรส	[] สมรส	[] โสด [] หม้าย/หย่าร้าง
๔. การศึกษา	[] มัธยมศึกษาตอนปลาย	[] ปวช./ปวส.
	[]ปริญญาตรี	[] ปริญญาโทขึ้นไป
๕. กลุ่มอาชีพ	[] ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ	[] เจ้าของกิจการ/ร้านค้า/ค้าขาย
	[] พนักงานบริษัท/พนักงานร้านค้า	[] เกษตรกรรม/ปศุสัตว์/ประมง
	[] อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป	[] นักเรียน/นักศึกษา
	[] อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ ๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด
 ระดับ ๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก
 ระดับ ๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง
 ระดับ ๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย
 ระดับ ๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
๑	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคูก					
๒	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของถนน					
๓	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้าเพื่อความสะอาดแก่ประชาชน					
๔	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน					
๕	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีระบบประปาชุมชนทุกครัวเรือน					
๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต						
๖	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา					
๗	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่างเพียงพอและทั่วถึง					
๘	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
๙	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามประจำฤดูโรคติดต่อ					
๑๐	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ประชาชน					
๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย						
๑๑	นักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วน					

ข้อ	ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่น ในการพัฒนาเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
	ร่วมในการพัฒนาชุมชน					
๑๒	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค และมีสิทธิเสรีภาพ					
๑๓	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลในรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยมีอาสาสมัครฝ่ายพลเรือน					
๑๔	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยโดยมีศูนย์บรรเทาสาธารณภัย					
๑๕	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชนภายในชุมชน					
๔. ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น						
๑๖	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ					
๑๗	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น					
๑๘	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน					
๑๙	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลจัดให้มีการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาแก่ชุมชน					
๒๐	นักรการเมืองท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชน					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๓.๑ ด้านการโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหา.....

.....

แนวทางการแก้ไข.....

.....
๓.๒ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ปัญหา.....
.....

แนวทางการแก้ไข.....
.....

๓.๓ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบ

ปัญหา.....
.....

แนวทางการแก้ไข.....
.....

๓.๔ ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัญหา.....
.....

แนวทางการแก้ไข.....
.....

*** ขอเจริญพร และขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

พระศกฉวธัน จิตตปญโญ (วงวิวงษ์)

นิตตหลักรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัย เลขที่ 5 หมู่ 8 504
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย 63200
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : sukomu.ac.th
E-mail : sukomu.ac.th

ที่ นว ๑๖๖๔๗/ว ๐๗๑9

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอทราบผลการดำเนินงานโครงการวิจัย
เรื่อง **ปฏิกิริยาของสารประกอบอินทรีย์ที่มีผลต่อสมบัติของดิน**
ซึ่งมีผลต่อสมบัติของดินในภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน ๑ ชุด

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๒ อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขอแสดงความยินดี
ศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ผู้ประสานงาน : พจนานุกรม ธิติมาภรณ์
โทร. ๐๖๖-๒๖๒๕๖๔

มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัย เลขที่ 5 หมู่ 8 504
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย 63200
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : sukomu.ac.th
E-mail : sukomu.ac.th

ที่ นว ๑๖๖๔๗/ว ๐๗๑9

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอทราบผลการดำเนินงานโครงการวิจัย
เรื่อง **ปฏิกิริยาของสารประกอบอินทรีย์ที่มีผลต่อสมบัติของดิน**
ซึ่งมีผลต่อสมบัติของดินในภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน ๑ ชุด

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๒ อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขอแสดงความยินดี
ศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ผู้ประสานงาน : พจนานุกรม ธิติมาภรณ์
โทร. ๐๖๖-๒๖๒๕๖๔

มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัย เลขที่ 5 หมู่ 8 504
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย 63200
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : sukomu.ac.th
E-mail : sukomu.ac.th

ที่ นว ๑๖๖๔๗/ว ๐๗๑9

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอทราบผลการดำเนินงานโครงการวิจัย
เรื่อง **ปฏิกิริยาของสารประกอบอินทรีย์ที่มีผลต่อสมบัติของดิน**
ซึ่งมีผลต่อสมบัติของดินในภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน ๑ ชุด

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๒ อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยสุโขทัย สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขอแสดงความยินดี
ศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพร อรรถนรินทร์)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ผู้ประสานงาน : พจนานุกรม ธิติมาภรณ์
โทร. ๐๖๖-๒๖๒๕๖๔

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
ลำดับที่ ๑	ส.ต.ต.ยุทธนา อัจฉริยะ	ปลัดเทศบาลตำบลนาหวาด
ลำดับที่ ๒	พระครูรัตนธรรมนาท	เจ้าคณะตำบลนาหวาด
ลำดับที่ ๓	นางสาวจาสิริ มณีพงศกร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอนแก่นโพนทอง
ลำดับที่ ๔	นายวีรวัฒน์ ยี่สารพัฒน์	นายกเทศมนตรีตำบลนาหวาด
ลำดับที่ ๕	นายถวิล พรหมดี	กำนันตำบลนาหวาด
ลำดับที่ ๖	นายสะเรียม ศรีวรรณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐
ลำดับที่ ๗	นายวัชรระ หยาตคำ	ข้าราชการบำนาญ

ภาคผนวก ซ.
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ฉายา/นามสกุล.....

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....สถานที่สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาล หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่และสิทธิของตนตามสถานภาพที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในทางการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ภารกิจที่เกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งดูแลการไฟฟ้าหรือแสงสว่างบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ การก่อสร้างอื่น

๒) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

๔) ด้านการศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักการบริหารนิยธรรม ๗

๑) การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

๖) การรักษาวัฒนธรรมประเพณี

๒) การพร้อมเพรียงกันประชุม

๗) การอารักขา คຸ້ມครองผู้ทรงศีล

๓) การไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ

๔) การเคารพเชื่อฟัง ผู้นำ นักปราชญ์

๕) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี

ตอนที่ ๓ ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

๑. ท่านคิดว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลในด้าน “โครงสร้างพื้นฐาน” เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๒. ท่านคิดว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลในด้าน “ส่งเสริมคุณภาพชีวิต” ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๓. ท่านคิดว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลในด้าน “การจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย” ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๔. ท่านคิดว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลในด้าน “ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น” ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๕. ท่านคิดว่า บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลในหลัก “หลักอภิปรายธรรม” เป็นอย่างไร

.....
.....

.....
.....
.....

*** ขอเจริญพร และขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ ***

พระศกลวัฒน์ จิตตปญโญ (วงวิวงษ์)

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ณ.

ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ภาพประกอบคำสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๑
ส.ต.ต.ยุทธนา อางวิชัย ปลัดเทศบาล
ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๒
พระครูรัตนธรรมนาท เจ้าคณะตำบล
ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๓
นางสาวจาสิริ มณีพงศกร ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านขอนแก่นโพนทอง

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๓
นายวีรวัฒน์ ยี่สารพัฒน์ นายกเทศมนตรี
ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๕
นายถวิล พรหมดี
กำนันตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๖
นายวัชร ทยาดคำ
ข้าราชการบำนาญ

การสัมภาษณ์ ลำดับที่ ๗
นายสระเรี่ย ศรีวรรณ
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) : พระศกถวัธน จิตตปญโญ (วงวิวงษ์)
- วัน/เดือน/ปี : วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๗
- ภูมิลำเนา : ๙๑ หมู่ ๑๐ บ้านxonกอง ตำบลนาหนด อำเภอราดุพนม
จังหวัดนครพนม
- ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ : วัดสุทธาวาส แขวงบุคคโล เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐
- การศึกษา : ศึกษาระดับชั้น เอก
: ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบาลีสหศึกษา มจร
: ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษา มจร
: ปริญญาตรี พธ.บ.(รัฐศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง)
: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) รุ่นที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- เบอร์ติดต่อโทร. : ๐๖๒-๖๙๖-๔๙๕๔